

[Forsvarsministeren]

en sandsynlighed for, at det pres, vi har oplevet på forswarets pilotområde, vil aftage.

Endvidere blev jeg spurgt, hvordan man sammenstikker de beløb, der er tale om for så vidt angår uddannelsen af forswarets piloter. Man kan selvfølgelig stille et sådant regnestykke op på mange forskellig måder. Når omkostningerne er høje ved uddannelse af forswarets piloter, hænger det bl.a. sammen med, at en stor del af uddannelsen foregår i USA – det er dér, man har faciliteterne og mulighederne for at gennemføre uddannelsen – og at der er tale om en uddannelse, hvor det materielle antal flyvetimer osv., der er forbundet med uddannelsens gennemførelse, er særdeles bekostelig.

Endelig spørger fru Pia Kjærsgaard, hvor stor en del af de omkostninger, der måtte være tale om i forbindelse med etableringen af uddannelsen, som forsaret skal dække. Det kan vi ikke sætte noget tal på, men det, der er afgørende i forbindelse med forslaget fremkomst, er, at vi får en uddannelse, der kvalitetsmæssigt er så god, at de civile flyveselskaber føler, at de piloter, der udgår fra denne uddannelse, lever op til de krav, de stiller. I den forbindelse kan det være en fordel, at forsaret, der jo har en ekspertise bl.a. i forbindelse med udvælgelsen af piloterne, bistår. Men vi taler som nævnt om begrænsede beløb, og jeg må også minde om, at vi i den aftale, der gælder om forswarets ordning for perioden frem til 1987, en ordning, der jo er indgået mellem de fire regeringspartier og socialdemokratiet, har fastsat, at forsaret alene skal uddanne piloter til eget formål, og det vil sige, at vi ikke har budgetteret i forsvarsforliget med større omkostninger til aktiviteter uden for forswarets område. Men forsaret har naturligvis en interesse i, at også den civile uddannelse bliver så god som muligt, og derfor vil vi da gerne bistå i opbygningsfasen inden for rimelige rammer.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 65:

Forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af en akademiingeniøruddannelse ved Odense teknikum.

Af Søgaard (S) m.fl.
(Fremsat 14/1 86).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Inden jeg kommer ind på selve forslaget, vil jeg gerne gøre et par bemærkninger om Odense teknikums særlige forsøgsuddannelse, hvorpå de sidste studerende jo optages nu i januar måned.

Studenter og HFere, som søger optagelse på et teknikum, skal normalt gennemgå et helt års praktik, inden de kan gå i gang med selve det treårige teoretiske studium. Praktikåret består af et halvt års værkstedskursus på en teknisk skole efterfulgt af et halvt års erhvervspraktik i en erhvervs virksomhed.

På forsøgsordningen i Odense er dette hele års forudgående praktik erstattet af et halvt års praktik, som er lagt ind i studiets tredje semester. Værstedskursusperioden og erhvervspraktikperioden er her hver af kun tre måneders varighed.

Når vi nu har valgt at lade forsøgsordningen ophøre, er det ikke for at begrænse kvindernes muligheder – bestemt ikke – for at søge ind på ingeniøruddannelserne. Jeg vil ikke afvise, at forsøgsordningen procentvis har haft flere kvindelige studerende end Odense teknikums andre studieretninger, men man må huske på, at kvinderne stadig med et par enkelte undtagelser totalt set udgør under 10 pct. af de studerende, som optages på alle landets teknika, mod 13 pct. ved forsøgsordningen i 1985. Det er altså meget små talstørrelser, vi taler om.

[Undervisningsministeren]

Forsøgsuddannelsen har imidlertid hele tiden haft karakter af et forsøg. Når vi nu har valgt at lade det ophøre, skyldes det en udbredt modstand mod, at der kun er et halvt års praktik. Vi har i undervisningsministeriet, som vi altid gør i den slags sager, spurgt vore rådgivende organer til råds. Rådet for ingeniøruddannelserne og, før dette blev oprettet, det faglige landsudvalg for ingeniøruddannelserne har enstemmigt indstillet, at forsøgsordningen bringes til ophør. Tre måneders værkstedskursus og tre måneders erhvervspraktik er simpelt hen ikke nok i en moderne teknikumingeniøruddannelse, hvis erhvervslivets behov for praktisk viden hos kandidaterne skal tilgodeses. Vi har fundet disse råd sagligt velfunderede og har derfor fulgt dem, også fordi vi jo lever i en tid og især kommer ind i en tid, hvor det bliver lettere og lettere at skaffe den nødvendige praktik. Hvorfor så ikke have tilstrækkelig praktik, når den kan skaffes?

Men hvordan får vi nu i det hele taget løst problemet med hensyn til kvinders hyppige fravalg af uddannelser med et teknisk indhold? Jeg mener, man må lægge vægt på at motivere kvinder til i højere grad at søge mandeuddannelserne. Regeringen ønsker derfor også, at disse uddannelser i højere grad end tidligere retter sig mod den kvindelige del af den potentielle ansøgergruppe.

Derfor har jeg sat et udvalgsarbejde i gang, som generelt skal søge at øge tilgangen til netop de tekniske uddannelser, herunder ingeniøruddannelserne. Heri indgår som noget centralt at se på mulighederne for at rekruttere flere kvinder end hidtil.

Jeg kan endvidere sige, at jeg i forlængelse af denne målsætning ikke har ønsket at lade Odense teknikums forsøgsordning ophøre, uden at der sættes noget andet i stedet, som skal være i stand til at sikre og helst øge tilgangen til Odense teknikum. Jeg lægger ligesom forslagsstillerne vægt på, at der udvikles et samarbejde mellem Odense teknikum og Odense universitet om nye uddannelses tilbud inden for det tekniske uddannelsesområde.

Forslagsstillerne er selv inde på et fremsat forslag til en teknikumingeniøruddannelse i kemi med kombination af moduler fra Odense universitet og Odense teknikum. Jeg vil gerne benytte lejligheden til her at sige, at jeg fra Rådet for Ingeniøruddannelserne har fået en yderst positiv anbefaling af dette forslag,

og det vil derfor blive gennemført. Jeg er indstillet på at give Odense teknikum og Odense universitet endelig godkendelse af forslaget med henblik på iværksættelse allerede nu til sommer 1986 med 60 studerende, altså 60 nye uddannelsespladser.

Da forslaget til en teknikumingeniøruddannelse i kemi netop er stillet af Odense teknikum og Odense universitet i fællesskab, finder jeg det ærlig talt temmelig meningsløst at bede om, at dette forslag bliver lavet om til en akademiingeniøruddannelse, og det ville givet også forsinke iværksættelsen, hvis man gik ind på det. Det skyldes, at de to institutioners forslag er et godt gennearbejdet grundlag både for uddannelsen og for et nærmere uddannelsesmæssigt samarbejde mellem Odense universitet og Odense teknikum.

Man må endvidere huske på, at uddannelsen de to steder, hvor vi i forvejen har en akademiingeniøruddannelse: på Danmarks ingeniørakademi i København og på Ålborg universitetscenter i Ålborg, er nært knyttet til en civilingeniøruddannelse. Dette mener jeg er en stor fordel for akademiingeniøruddannelsens faglige identitet. Jeg tvivler også på, at et teknikum vil kunne fastholde både den værdifulde faglige tradition bag teknikumingeniøruddannelsen og udvikle en ny faglig identitet i forbindelse med en akademiingeniøruddannelse.

Der er heller ingen grund til at formode, at en teknikumingeniøruddannelse i kemi vil få mindre kvindesøgning end en akademiingeniøruddannelse. Der er intet, der tyder på, at en kemilinje på teknikum betyder flere kvindelige ansøgere end en kemilinje på et ingeniørakademi. Det slutter jeg af, at kvinderne udgør over 50 pct. af de optagne studerende ved Esbjergs teknikums kemiingeniørretning, som blev oprettet i 1984; dette til trods for at de studerende i Esbjerg skal igennem teknikums normale etårige forpraktik i modsætning til forsøgsordningens halve indbyggede praktik i Odense.

Der er for mig ingen tvivl om, at en teknikumingeniøruddannelse i kemi vil have en gavnlig indflydelse på kvinders søgning også til Odense teknikum. Kan uddannelsen opnå nogenlunde samme andel kvindelige ansøgere som i Esbjerg, vil Odense teknikum få 30-35 nye kvindelige studerende.

[Undervisningsministeren]

Vi har endvidere i undervisningsministeriet modtaget en positiv udtalelse fra Rådet for Ingeniøruddannelserne om endnu et forslag til en ny uddannelse planlagt i samarbejde mellem Odense universitet og Odense teknikum. Det drejer sig om en kandidatuddannelse med specialisering inden for datateknik. Både Ingeniørrådet og jeg lægger megen vægt på den opbakning, som dette forslag har fået fra det fynske erhvervslivs side. Det er i det hele taget i god overensstemmelse med regeringens ønsker, når uddannelsesinstitutionerne og erhvervslivet lokalt kan enes om at opbakke nye uddannelser, særlig hvis sigtet bl.a. er at imødekomme et behov for arbejdskraft i den private sektor og gerne på områder, der kan øge Danmarks eksportmuligheder.

Til slut vil jeg gerne tilslutte mig forslagsstillernes ønske om at lade uddannelsesinstitutionerne og fynsk industri i fællesskab medvirke til at udbygge ingeniørniveauet for derved at give såvel uddannelserne som erhvervslivet et teknologisk løft. Men jeg mener, at dette bedst sker ved at imødekomme institutionernes forslag om en teknikumingeniøruddannelse i kemi på Odense teknikum i samarbejde med Odense universitet fremfor en akademiingeniøruddannelse og ved at etablere den foreslåede nye kandidatuddannelse, hvor Odense universitet og Odense teknikum fagligt kan støtte hinanden. Derfor må jeg indstille det forslag, som er til behandling i dag om oprettelse af en akademiingeniøruddannelse ved Odense teknikum, til forkastelse.

Merete Aarup (KF):

Teknikumingeniører er et efterspurgt folekæfærd i erhvervslivet, og der er brug for alle dem, der kan uddannes. Det er svært for Odense at skulle sige farvel til en uddannelse, der har fungeret godt i 7½ år. Der har i erhvervslivet stort set været tilfredshed med forsøgsuddannelsen. Dog ved vi, at de større arbejdspladser har beklaget den korte praktikperiode, som forsøget har haft. Odense teknikum har ønsket at overføre forsøgsordningen til en akademiingeniøruddannelse, men et flertal i den arbejdsgruppe, som ministeren har nedsat, kunne ikke anbefale dette, bl.a. på grund af den korte praktikperiode.

Rådet for Ingeniøruddannelserne anbefaler, at man går tilbage til den normale praktik for teknika. Jeg kan godt acceptere, at man går tilbage til længden af praktikken på en periode af et år, men den normale forpraktik tiltrækker jo ikke alle de grupper og især ikke pigerne, som uddannelsen gerne skulle, og derfor vil jeg foreslå, at praktikordningen ved teknikumingeniøruddannelsen blev mere differentieret. Det må være muligt fortsat i lighed med forsøgsordningen at have hold både med og uden forpraktik, og det må være muligt at have retningsområder med eller uden forpraktik, men med en integreret praktik.

Jeg tror, at den store søgning til forsøgsordningen især skyldes, at praktikordningen først kom senere i studiet. Jeg tror også, at stigningen i antallet af kvindelige studerende fra 1981 på 1,2 pct. til 1985 på 13,8 pct. har noget at gøre med placeringen af praktikken. Praktikperioden kunne jo lige så godt ligge i 2. og 4. semester eller 3. og 5.; så er man ikke borte fra teknikum et helt år. Blot må jeg understrege, at erhvervspraktikken skal være realistisk erhvervspraktik og ikke projektopgaver, og Odense har jo selv i den gule rapport peget på nogle muligheder for at løse praktikordningerne, men selvfølgelig kræver det en ændring af bekendtgørelsen, hvis man skal tilgode disse ønsker.

Alle uddannelsesinstitutioner kæmper i disse år for deres liv og for deres niveau. Odense teknikum vil efter min mening fortsat have et højt niveau inden for uddannelsen af teknikumingeniører, og samarbejdet mellem Odense teknikum og Odense universitet om kemiingeniøruddannelsen og den nye cand.tech.-uddannelse vil efter min mening også hæve uddannelsesniveaueet i Odense, men cand.tech.-uddannelsen må have en større bredde end blot det, der er tale om nu: datalinjen. Jeg mener, det må være muligt at indbygge moduler både med kemi, biokemi, miljø, genteknologi osv., så Odense får en uddannelse, der kan sidestilles med civilingeniøruddannelsen. Samarbejdet mellem Odense universitet og teknikum må give de unge en uddannelse, som erhvervslivet har behov for, og det er min opfattelse, at erhvervslivet gerne så nogle uddannelser, der nok ikke er så strømlinede, men snarere er uddannelser, der passer til dagens aktuelle behov; udviklingen går jo stærkt.

[Merete Aarup]

Den konservative gruppe afviser beslutningsforslaget, idet vi er af den opfattelse, at det fynske og sønderjyske område tilgodeses med de foreslåede ændringer, som ministeren netop har talt om, men vi er selvfølgelig parat til under udvalgsarbejdet at se på ingeniørområdet, og vi er også parat til at se, om man kan ændre praktikperioden, især hvis der kunne komme en bekendtgørelsesændring her.

Tørnæs (V):

Da vores ordfører på området, fru Hanne Severinsen, desværre ikke kan være til stede, skal jeg på hendes vegne fremføre følgende:

I venstre må vi tage afstand fra forslaget. Det gør vi, fordi vi er enige med Rådet for Ingeniøruddannelserne og det faglige udvalg for ingeniøruddannelser i, at 3 måneders værkstedskursus og 3 måneders erhvervspraktik simpelt hen ikke er tilstrækkeligt til en moderne teknikumingeniøruddannelse, når erhvervslivets behov for praktisk viden hos kandidaterne skal tilgodeses. Vi lægger megen vægt på, at der udvikles et samarbejde mellem Odense teknikum og Odense universitet om nye uddannelses tilbud inden for hele det tekniske område. Derfor hilser vi også Rådet for Ingeniøruddannelsernes forslag om en teknikumuddannelse i kemi ved en kombination af moduler fra Odense teknikum og Odense universitet med tilfredshed. Vi ser frem til, at denne uddannelse kan starte i sommeren 1986.

Forslagsstillerne frygter, at en nedlæggelse af forsøgsordningen af akademiingeniøruddannelserne i Odense vil bevirke, at færre kvinder søger ind til ingeniøruddannelserne. Denne frygt deler vi ikke, for hvis der sammenlignes med Esbjerg teknikums kemiingeniørretning, der blev oprettet i 1984, vil det ses, at de optagne kvinder udgør over 50 pct. af samtlige optagne studerende. Derfor vil teknikumingeniøruddannelsen i kemi have en gavnlig indflydelse på kvindernes søgning til Odense teknikum.

Til sidst vil venstre gøre opmærksom på, at både Odense teknikum og Odense universitet har foreslået en teknikumingeniøruddannelse i kemi; derfor er det efter vores opfattelse ikke særlig heldigt, at socialdemokratiet har foreslået dette ændret til en aka-

demiingeniøruddannelse. Vi kan derfor ikke støtte forslaget.

Stillinger (SF):

Forsøgsuddannelsen ved Odense teknikum har nu løbet i 7½ år, som vi har hørt, og den har vist sig stort set at have været en succes. Jeg har i hvert tilfælde selv kendskab til virksomheder, som er yderst tilfredse med de ingeniører, der kommer fra forsøgsuddannelsen på Odense teknikum, og derfor kan man godt undre sig lidt over, at man nu vil nedlægge forsøgsuddannelsen. Denne forsøgsuddannelse har først og fremmest haft en gavnlig indflydelse på tilgangen af kvinder til ingeniøruddannelsen, og det synes SF er en god ting. Men ud over dette har forsøgsuddannelsen også vist sig at være et tiltrængt forsøg på at udvikle og eksperimentere med en ingeniøruddannelse, der både fastholdt et meget højt faglig-teoretisk stade og samtidig anviste nye veje i ingeniøruddannelsen. Det synes SF også er en god ting, og derfor må SFs udgangspunkt være, at man forsøger at retablere og gøre den 3½-årige forsøgsingeniøruddannelse ved Odense teknikum permanent.

Hvad angår spørgsmålet om praktik, som de konservative og ministeren udtalte sig om, må jeg sige, at det, man kalder et halvt års praktik ved den normale teknikumuddannelse, godt kan lyde af meget i forhold til de tre måneder, som forsøgsordningen havde, men ved forsøgsordningen er der jo tale om det, man kalder integreret praktik, og det vil sige retningsbestemt praktik, altså praktik, som har en retning henimod den ingeniøruddannelse, man ønsker at tage, hvorimod den normale halvårslige praktik ved de normale teknikumingeniøruddannelser ikke nødvendigvis behøver at have noget som helst at gøre med den uddannelse, man senere går i gang med. Spørgsmålet er derfor nok, om ikke de tre måneders retningsbestemte praktik er mere relevant, men det kan vi vende tilbage til under udvalgsarbejdet.

Men det konkrete her og nu er altså det foreliggende forslag fra socialdemokratiet til folketingsbeslutning om etablering af en akademiingeniøruddannelse ved Odense teknikum og Odense universitetscenter. Til det er jeg næsten nødt til at udtale mig, som de radikale nok vil gøre, nemlig at der er både

[Stillinger]

positive og negative sider ved forslaget. Det positive er selvfølgelig, at det overordnet er en god idé at sprede uddannelsestilbuddene, således at vi i vid udstrækning forsøger at decentralisere vores uddannelsestilbud til de studerende – og der findes jo kun 2 akademiingeniøruddannelser i Danmark i øjeblikket, nemlig i Ålborg og i København – ligesom det selvfølgelig også er positivt, at der i akademiingeniøruddannelsen findes nogle tiltag, som nok vil forøge antallet af kvindelige studerende. Disse ting hilser SF naturligvis velkommen.

Blandt de negative ting vil jeg fremhæve angsten for, at man »udsulter« et velfungerende og velrenommeret teknikum, for jeg synes nok, erfaringerne fra det, der hed Ålborg teknikum, kunne tyde på, at der er et vist hold i de bange anelser.

Men vi hilser med tilfredshed, at ministeren under alle omstændigheder vil bibeholde en ingeniøruddannelse ved Odense teknikum, når eller hvis forsøgsordningen ikke gøres permanent. SF vil selvfølgelig gå positivt ind i udvalgsdrøftelserne, og vi kan derfor umiddelbart støtte intentionerne bag forslaget om at etablere en ny ingeniøruddannelse.

Ole Vig Jensen (RV):

Jeg skal ikke bebrejde SFs ordfører, at han i dag på sit partis vegne er i stand til at præstere en mere nuanceret opfattelse, som kunne indebære, at man tillod sig at afveje de fremsatte synspunkter imod hinanden for at finde den bedst mulige løsning, og altså ikke bare mere enøjet forfægtede et bestemt synspunkt. Det kan jeg kun glæde mig over.

Sagen er jo, at der er i virkeligheden mere end ét synspunkt at føre frem i denne sag, og det illustreres vel bedst af, at der i den forholdsvis lange tid, der er gået, hvor der skulle findes en afløsning for forsøgsuddannelsen, har været megen uenighed blandt de involverede parter, også i det fynske område med hensyn til, hvad der ville være rigtigst at gøre.

Nu har socialdemokratiet spillet ud med et forslag, som kunne være én af vejene at gå. Men når man lyttede til undervisningsministeren i dag, forekom det mig, at der ikke er så forfærdelig stor afstand mellem det, som socialdemokratiet her gør sig til talsmand for, og de overvejelser, som nu er gjort i un-

dervisningsministeriet, og som jeg forstår bygger på et arbejde, der er foregået i Uddannelsesrådet for Ingeniøruddannelserne. Hvis de dér, som det er fremgået af udtalelserne, er nået til enighed om et forslag, som de synes dækker det fynske område og de to uddannelsesinstitutioner godt ind, og som netop imødekommer et aktuelt og lokalt behov, så mener jeg bestemt, at vi må overveje det positivt, og derfor vil vi heller ikke i dag give tilsagn om at støtte det forslag, der er fremsat af socialdemokratiet, men det har givet en udmærket anledning til, at vi nu under udvalgsarbejdet kan drøfte det her nærmere. Jeg synes i øvrigt, at den redegørelse, undervisningsministeren her gav, og som for mig ikke var åbenlyst klar, netop bekræfter, at der er behov for, at vi i uddannelsesudvalget ser nærmere på sagen for at finde en løsning, som kan tilfredsstille formentlig og forhåbentlig både socialdemokratiet og en række andre partier, herunder regeringen. Det arbejde går vi til, så snart udvalgsarbejdet starter.

Bente Juncker (CD):

Jeg vil på CDs vegne kun gøre et par bemærkninger til socialdemokratiets forslag om at oprette en akademiingeniøruddannelse ved Odense teknikum. Undervisningsministeren gav i sit indlæg udtryk for de grunde, der er til at afvise forslaget – og dem er vi enige i i CD – og kom samtidig med forslag til, hvad regeringen vil foretage sig.

Vi centrum-demokrater hæfter os ved den indstilling der er kommet fra Rådet for Ingeniøruddannelserne og det faglige landsudvalg for ingeniøruddannelserne, og vi kan ikke acceptere videreførelse af en forsøgsordning, hvor den praktiske viden ikke er god nok til at opfylde erhvervslivets behov.

Blandt ministerens bemærkninger er vi tilfredse med, at det, der skal sættes i stedet for den ordning, der hører op, sikrer eller øger tilgangen til Odense teknikum. Det er vigtigt at sikre de tekniske uddannelser både indholdsmæssigt og i omfang af hensyn til erhvervslivets behov, og vi er enige med ministeren, når han gennem et udvalgsarbejde vil prøve at finde udvej for at øge tilgangen, bl.a. ved at motivere kvinder til i højere grad at søge ind til disse fag.

[Bente Juncker]

Centrum-demokraterne må altså afvise socialdemokratiets forslag.

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Konsekvenserne af dette forslag er svære at gennemskue, og der er meget divergerende meninger om det; derfor vil vi have sagen belyst meget grundigt i udvalgsarbejdet, før vi siger ja eller nej. Vi er jo ikke blevet hjulpet specielt meget af de bemærkninger, der står til beslutningsforslaget, for de kan ikke siges at være særlig udtømmende.

I »Ingeniøren« har afdelingsforstander, ingeniør Niels Ove Clausen og lektor, ingeniør Poul Askholm, begge ansat på Odense teknikum, skrevet, at man kun har positive meldinger om den såkaldte forsøgsordning, som har fungeret aldeles hensigtsmæssigt i de forløbne godt syv år, at man har kun haft positive tilbagemeldinger om disse ingeniørers funktion i erhvervslivet, og at ingen på noget tidspunkt har sat spørgsmålstegn ved deres ingeniørmæssige kvalifikationer. Alligevel stopper forsøget nu. Dertil siger undervisningsministeren og fru Bente Juncker, at dette skyldes, at den praktiske viden er for lille, men det ved vi heller ikke nok om, så det må vi også have undersøgt nøjere under udvalgsarbejdet.

Hvad angår socialdemokratiets forslag, siger de studerendes råd ved Odense teknikum nej og advarer imod de uheldige konsekvenser ved oprettelsen af et sådant akademi. Rådet mener, at akademiet vil ødelægge og beskære teknikumuddannelsen på Fyn, og man foreslår i stedet for oprettelsen af et akademi ved Odense teknikum, at der indføres en ordning med et års studieintegreret praktik, bestående af et halvt års værkstedsskole og et halvt års erhvervspraktik, svarende til den normale studieordning ved teknika, og det samme mener Ingeniørsammenslutningen i øvrigt.

Vi har fra flere sider hørt, at den studieintegrerede praktik, som man har haft i forsøgsperioden, har fået flere kvinder til at søge ind på teknikum, og vi ved også, at andelen af kvinder på den 3½ årige uddannelse ved optagelse i perioden 1982 til 1985 er steget fra 2,5 til 13,8 pct., og det er selvfølgelig godt. Men så har vi fået at vide, at der er sket fuldkommen den samme udvikling i Esbjerg, hvor man kører med en anden ord-

ning. Det vil sige, at der åbenbart er en bred vifte af forskellige forhold, der kan få kvinder til at søge ind ved de tekniske uddannelser. Det skal stå helt klart, at VS ønsker en ordning, der tilgodeser kvindernes behov så meget, som det overhovedet kan lade sig gøre.

Hvis jeg skal konkludere dette indlæg, kan det kun være, at vi på baggrund af de meget sparsomme bemærkninger, som socialdemokratiet har forsynet sit forslag med, ikke kan tage stilling dertil. Vi må vide noget mere om, hvilken proces vi griber ind i ved sådan et beslutningsforslag, og hvilke andre tanker og ideer der er, og her har undervisningsministeren i dag løftet sløret for nogle af dem. Vi vil altså gerne have det hele belyst noget bedre.

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg kan se af forslaget, at Odense teknikum har stoppet tilgangen af elever til forsøgsuddannelsen fra og med den 1. januar 1986. Hvis det er den rigtige dato, er det jo 28 eller 29 dage siden, at tilgangen stoppede, og hvis det ligefrem er lovet, at der skulle sættes noget andet i stedet, må det være rimeligt at få et helt klart svar på, hvad dette noget er. Om det skal være en kemiteknikumingeniøruddannelse eller andet, må tiden vise, men mit parti kan godt vente, og derfor kan vi ikke stemme for dette forslag.

Søgaard (S):

Jeg vil gerne takke de sidste ordførere, som var heroppe – det gælder hr. Stillinger fra SF, hr. Ole Vig Jensen og også i nogen grad fru Elisabeth Bruun Olesen og fru Pia Kjærsgaard – for dog en positiv opfattelse af, at dette her måske kunne blive til noget, vi senere hen kunne drøfte i selve udvalget.

Jeg kan ikke sige tak til ministeren, som så klart afviste, hvad vi her lægger op til, nemlig et forsøg på at komme videre i den udvikling, som vi i meget høj grad tror dette samfund kommer til at mangle i årene fremover.

Ministerens holder sig til de råd, han har fået, som han siger, og derefter kører det videre ad de traditionelle baner.

Når Odense teknikum har fået besked på, at den forsøgsuddannelse, man her har fået, og som nu har kørt i 7 ½ år, skal ophøre i

[Søgaard]

1986, er det klart, at man også må spørge, hvad der skal sættes i stedet.

I september 1983 afgav en af undervisningsministeriet nedsat praktikfølgegruppe en meget omfattende evalueringsrapport, som klart dokumenterer denne forsøgsuddannelses tilfredsstillende funktion. Over 300 ingeniører er indtil i dag dimitteret med denne uddannelse fra Odense teknikum, og der vil med den stedfundne optagelse blive dimitteret ca. 800 ingeniører i alt. Af denne evalueringsrapport fremgår det, at næsten halvdelen af de studerende ved Odense teknikum følger denne forsøgsuddannelse med indbygget praktik, at væksten i tilgangen af studerende til Odense teknikum især skyldes denne ordning, samtidig med at det oplyses, at kun halvdelen af de studerende, som blev spurgt, ville være kommet til teknikum, hvis ordningen ikke var indført, og at 69 pct. af de piger, der er begyndt på Odense teknikum, har valgt denne ordning, hvilket jo ikke mindst fremover med de mindre årgange, vi nu kommer ud for, vil spille en overordentlig stor rolle for vores fremtid. Man siger videre i evalueringsrapporten, at de studerende på forsøgsordningen får lige så pæne karakterer som de øvrige traditionelle ingeniørstuderende ved teknikum, ikke bare for studiet, men også for de afgangprojekter, som man får introduceret ude omkring i erhvervslivet, at både værkstedsskolen og de virksomheder, der har haft praktikanter ansat, gennemgående er meget tilfreds med dem, og at de færdige ingeniører selv, der blev spurgt, også stort set alle er tilfreds. Da de altså samtidig ikke har haft svært ved at få job, er det klart, at vi må mene, at denne evalueringsrapport, som er afgivet – ganske vist i 1983 – af et af ministeriet nedsat udvalg, her har lagt op til nogle tanker, som det er helt naturligt at man kører videre med også på teknikum i Odense.

Men nu synes ministeren, at dette her skal høre op, og af pressemeddelelsen af 13. december 1985 fra ministeren fremgår det, at Rådet for Ingeniøruddannelserne mener, at der skal etableres en kemiingeniøruddannelse på Odense teknikum og oprettes en cand. tech.-uddannelse, som den kaldes, i datateknik på Odense universitet i samarbejde mellem teknikum og universitetet, endvidere at der skal bygges en overbygningsuddannelse på, og at man fra den midlertidige forsøgs-

ordning med ½ års integreret praktik skal vende tilbage til den gammelkendte ordning med et helt års praktik, som bør ligge forud for de teoretiske 3½ års ingeniørstudium.

Det fremgår af ministerens pressemeddelelse, at han er positiv over for forslagene, og at de skal ses i sammenhæng med Steffen Møller-udvalgets overvejelser angående ingeniøruddannelserne i fremtiden.

Jeg er enig i, at en kemiingeniøruddannelse i samarbejde mellem teknikum og Odense universitet er på sin plads, og også at cand. tech.-uddannelsen vil give det fynske erhvervsliv gode muligheder. Men, hr. minister, det løser jo ikke de problemer, der opstår i forbindelse med, at denne forsøgsuddannelse nu skal ophøre og man skal vende tilbage til alene, bortset fra disse to mindre uddannelser, den traditionelle ingeniøruddannelse. De to uddannelser fylder jo ikke særlig meget talmæssigt, og de kan i hvert fald slet ikke erstatte maskin-, elektro-, bygnings- eller produktionsingeniørerne, som kommer til at mangle i uddannelsesbilledet, i hvert fald i de kommende år, for Odense teknikums vedkommende.

Jeg minder om, hvad ministeren sagde i sin indledning til den teknikerkonference, vi havde den 15. januar i Eigtveds pakhuis, hvor der netop, ikke mindst i kraft af det oplæg, som hr. Steffen Møller kom med, blev givet udtryk for en række utraditionelle synspunkter med hensyn til fremtidens tekniske uddannelser. Ministeren sagde i sin velkomst: »Problemet er, hvordan vi får flere til at søge.«

Når Odense teknikum har haft en stigende succes med den 3½-årige forsøgsuddannelse, er det ikke mindst i kraft af den utraditionelle vej, man er gået, idet man her henvender sig til studenter og HFere, som ikke har så mange muligheder for forpraktik, men som så får ½ års værkstedsskole og erhvervspraktik, som er retningsrelevant og styret fra Odense teknikum, integreret i selve studiet.

Efterhånden er Odense teknikums bestand af elever delt op med cirka halvdelen på den traditionelle ingeniøruddannelse med almindelig forpraktik og halvdelen på forsøgsuddannelsen med den indbyggede praktik, vi her taler om, og det interessante er, at 95 pct. af de piger, som i dag søger ind på teknikum, søger forsøgsuddannelsen. Der er her tale om en stigende tilgang af netop piger i

[Søgaard]

en tid, hvor man efterspørger ingeniører, og hvor reserven findes hos pigerne. Ministeren spurgte selv på konferencen i Eigtveds pakhus: hvordan får vi dem til at søge? Her har han chancen. Netop på baggrund af de kommende årgangsstørrelser af 19-årige, som jo vil falde drastisk op til år 2000, er der behov for, at vi kan trække på denne intelligensreserve og samtidig skabe en større ligestilling.

Men også samspilsmulighederne mellem teknikum og universitet må udnyttes bedst muligt, og her kan man for Odenses vedkommende henvise til det eksisterende gode samarbejde disse to institutioner imellem og den nære fysiske beliggenhed.

For at komme på forkant med udviklingen gav et udvalg fra Odense universitet og Odense teknikum i december 1984 en redegørelse for muligheden af at kombinere den bestående forsøgsuddannelse med moduler fra Odense universitet indbygget i undervisningen, således at et 3½-årigt studium kan opbygges med et fagligt niveau og indhold, som svarer til uddannelsen på Danmarks ingeniørakademi i Lyngby. Uddannelsen opbygges som en vekselvirkning mellem de to institutioner afhængigt af, hvor ekspertise og undervisningsudstyr findes, men hovedparten af uddannelsen vil finde sted på Odense teknikum. En sådan akademiingeniøruddannelse vil udnytte ressourcerne i samspillet mellem de to institutioner, og den vil kunne fastholde elevtallet på Odense teknikum, mens man ellers som sagt må forvente, at det vil komme til at knibe med studerende både til bygningsteknik, elektroteknik, maskinteknik og produktionsteknik. En sådan uddannelse vil samtidig give muligheder for nye ingeniøruddannelseslinjer at spille på.

Den vil også mindske – og det er jo det, der er problemet, forstår jeg, for en dels og ikke mindst for ministerens vedkommende – behovet for værkstedsskoler og praktikpladser, og dem har andre grupper blandt EFG-elever jo uhyre stærkt behov for i de kommende år. Udviklingen bekræfter jo det modsatte af det, ministeren har sagt her i dag, idet der bliver et færre antal praktikpladser. Situationen er jo den, at de praktiske discipliner i forbindelse med arbejdspladser bliver færre og færre.

Der er altså her en mulighed for, at man både på Fyn og i Sydøstjylland kan få en ingeniøruddannelse, som der industrimæssigt

er behov for, men som kun findes i København og Ålborg. Jeg vil gerne spørge ministeren: er det meningen, at de så skal afskaffes? Jeg ved, at akademiingeniøruddannelsen i Ålborg ikke omfatter praktik. Er det meningen, at den så skal forsvinde? Og hvad skal der ske med den i Lyngby?

Man får, hvis man vil følge det, vi her lægger op til, et uddannelsessystem med en indbygget fremtid. Det erkendes jo af mange ikke mindst som sagt, af dem, der beskæftiger sig med disse områder, at man er nødt til at søge nye veje for virkelig at få chancer for at få gang i den udvikling, der på det tekniske område skal ske i samfundet.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg får lyst til at citere Thomas Kingo for ordene: »Min sjæl, hvad vil du mer?« Jeg vil opfordre hr. Søgaard til at bruge dem ved sin morgensang i de kommende dage. Min sjæl, hvad vil du mer? Hvad kan det folkevalgte medlem, valgt i Odense, egentlig forlange mere end det, som Rådet for Ingeniøruddannelserne her kommer med: en foræring hele vejen igennem af masser af nye uddannelsespladser, tilmed kvindelige uddannelsespladser? Et forsøg standses, men noget nyt sættes jo i stedet, noget nyt, der er bedre, og som kan blive nøjagtig lige så kvindevenligt som det gamle.

Hvorfor klamrer hr. Søgaard sig dog til dette forsøg? Hvad er det, der er så galt ved, at der bliver et helt års i stedet for et halvt års praktik, når vi tilmed takket være en erhvervsdynamisk politik nu har mulighed for at få afsat de studerende i denne praktikperiode? Hvorfor klamrer hr. Søgaard sig så næsten hjælpeløst, som om han ikke kan finde på andet at sige, til denne forsøgsordning, som bliver så grundigt kritiseret overalt, måske lige med undtagelse af blandt dem, som har ansvaret for den?

Jeg synes, det var godt, at vi fik gjort dette forsøg, men lad os dog ikke gøre ethvert forsøg til noget, der med djævelens vold og magt skal forsvares til evig tid. Forsøget var godt på den måde, at vi fik afprøvet en indbygget praktik. Den del af forsøget lover jeg at vi vil tage ved lære af, og vi kan jo også indbygge praktikken i det, der skal erstatte forsøget.

[Undervisningsministeren]

Med hensyn til det andet fik vi afprøvet en kortere praktik, og det gik skidt, det siger i hvert fald alle de organisationer, som repræsenterer sagkundskaben på dette felt. De, der repræsenterer såvel arbejdsgivere som lønmodtagere, siger – og det er et enstemmigt råd, der siger det – at det er for lidt med et halvt års praktik, og især er det for lidt, når der kun bliver tre måneder ude i en virksomhed. Det, der lægges op til, er altså ikke noget, der på nogen måde generer hverken Odense teknikum eller Odense universitet og slet ikke de unge i Odense, som skal søge uddannelse. Tværtimod er der tale om en masse nye uddannelsespladser på en helt ny retning på Odense teknikum, en kemiretning, nye uddannelsespladser på Odense universitet, en cand. tech.-uddannelse, som muligvis kan udvikle sig senere, som fru Merete Aarup talte om, og dertil en erstatning for forsøget, som ikke behøver at blive det mindste mindre kvindevenligt, for der er ingen, der har sagt, og det står ingen steder, at praktikken ikke kan indbygges. Det var jo det, fru Merete Aarup lagde så megen vægt på. Jeg vil gerne sige, at jeg er åben over for tanken om, at dette hele års praktik kan indbygges, eventuelt i form af, at der kan være to optag om året, hvorved der kan blive en fornuftig drift af skolerne.

Hr. Søgaard siger, at vi kører videre i traditionelle baner. Jeg synes da, at det er hr. Søgaard, der gør det, når han gør dette forsøg til det eneste sagliggende og påstår i Fyens Stiftstidende, at vi slagter det, og at der nu forsvinder alt muligt som dug for solen i Odense.

Det har der aldrig ligget i det. Der kommer bare et helt års praktik i stedet for et halvt, og der er ingen, der har sagt, at det for alle studerende skal ligge i starten. Jeg er åben på det felt. Hvis jeg og Rådet for Ingeniøruddannelserne har gjort en fejl, har det måske været, at det ikke tydeligere er blevet sagt, at dette hele års praktik ikke for alle behøver at ligge, før man begynder, men måske kun for halvdelen.

Jeg skal i øvrigt ikke blande mig i, hvordan man vil indrette dette.

Dette blot for at skære helt ud i pap, at disse katastrofesignaler, som man har hørt hr. Søgaard udsende snart i ugevis, ikke har noget på sig, og derfor vil jeg gerne sige til sidst, at hvis der er nogen, som skaber pessi-

misme omkring ingeniøruddannelserne i Odense, hvis der er nogen, som risikerer at komme til at skræmme nogle unge fra at søge dem, er det hr. Søgaard og dem, der forudser alle mulige forringelser, som der slet ikke er tale om. Undskyld, jeg siger det, men nu har jeg faktisk temmelig længe måttet høre på ret meget i denne sag.

Hvad angår pigerne – for nu at gøre det færdigt – så påpegede jeg for det første, at kemiretningen i Esbjerg faktisk har haft held til på trods af et helt års forpraktik at tiltrække 50 pct. kvinder. For det andet påpegede jeg, at forsøgsordningen i Odense slet ikke har haft den mirakuløse tiltrækning på kvinderne, som nogle påstår. Det er meget små tal, vi taler om. Og for det tredje siger jeg altså, at jeg ikke har noget imod, at man indbygger praktikken, eventuelt på den måde, at halvdelen af pladserne bliver med indbygget praktik og resten med forpraktik. Der er jo masser af unge, der foretrækker forpraktikken, ganske som der er masser af unge, der foretrækker mesterlæren. Der, hvor man starter i en virksomhed, er der i høj grad også nogle, der foretrækker forpraktikken. Skulle vi dog ikke sigte på, at der blev plads for begge muligheder? Det synes jeg ville være en rimelig udgang på dette.

Søgaard (S):

Undervisningsminister Bertel Haarder citerede Thomas Kingo: »Min sjæl, hvad vil du mer?« Han mente hermed, at man fik alt, hvad hjertet kunne begære med hensyn til uddannelsen på teknikum og Odense universitet i forbindelse med ingeniøruddannelserne.

Jeg vil godt give et lille gensvar ved hjælp af et citat. Der står i en bog, endda i forordet: »Vi må mobilisere de værdifulde ressourcer, der ligger ubrugte i vore hjem, i naboskabet, på vore arbejdspladser og i den enkeltes fantasi og foretagsomhed«. Denne bog hedder »Institutionernes tyranni«, og den er skrevet af hr. Bertel Haarder. Ja, sådan kan man jo slå hinanden i hovedet med citater.

Jeg gik ud fra, at ministeren, ikke mindst på baggrund af det tekniske arrangement, vi havde i Eigtveds pakhuis, selv var interesseret i nogle nye forsøg, nogle nye ting på dette særlige område, men jeg forstår, at jeg her er

[Søgaard]

gået galt i byen. Ministeren følger den traditionelle vej. Punktum, færdig! Sådan må jeg desværre opfatte det.

Der er ikke noget galt i, at man vurderer spørgsmålet om praktik, og det går jeg ud fra at vi skal gøre i udvalget, hvor jeg vil stille en række spørgsmål med hensyn til, om der er nogle særlige problemer i forbindelse med det halve års praktik, man har i Odense, i forhold til, hvad normale praktikordninger ellers i øvrigt går ud på. Det er sådan nogle ting, jeg godt vil have vi kigger på i udvalget, og vi må naturligvis indtage en kritisk holdning til både de hele og de halve års praktikordninger.

Det er jo ikke rigtigt, som ministeren siger, at man skræmmer de unge i Odense. Det er en sprogbrug, som jeg ikke synes det er rigtigt af ministeren at bruge i denne forbindelse. Vi har da selvfølgelig accepteret, at man indfører en kemiingeniøruddannelse. Vi siger bare, at det ikke er nok. Det kan ikke udnytte, havde jeg nær sagt, hverken de lokaler eller de lærerkræfter, der er i Odense nu. Det gælder også den cand. tech.-uddannelse, som jo er meget specifik, og som i hvert fald tal-mæssigt fylder meget lidt.

Det, jeg vil bede ministeren om, er, at han vil være åben over for tanken om at indbygge praktikken og også over for, hvad den skal indeholde, og hvor lang varighed den skal have, i stedet for kun at bygge på noget, der har kørt traditionelt i så mange år.

Odense teknikum er 80 år gammelt og har en god fortid, og det kan også have en god fremtid. Det, vi er bange for, er, at vi mister muligheden for den nære forbindelse mellem teknikum og Odense universitet, der vil kunne gøre uddannelserne endnu bedre, både til gavn for de unge mennesker, der søger dem, og til gavn for det samfund, vi lever i. Det er dér, vi mener at ministeren må være lidt mere åben i stedet for at henholde sig til de gammeldags traditioner på dette særlige område og ikke erkende, at en ny udvikling er i gang, den, som ministerens eget udvalg, Steffen Møller-udvalget, netop opererede med i forbindelse med mødet i Eigtveds pakhuis.

Til sidst vil jeg gerne sige, at jeg går ud fra, at vi ved hjælp af ordførerne får lejlighed til at drøfte disse sager i udvalget, og at ministeren vil være åben over for de nye tanker og de nye ideer, der ligger i dette, frem-

for totalt at afvise dem, som han i nogen grad gjorde.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg vil meget gerne beskrive over for udvalget, hvad det er, der får et enstemmigt ingeniøruddannelsesråd til at afvise det halve års praktik. Man behøver bare at blade tilbage i de taler og artikler, der er holdt og skrevet i de sidste 5 år om forsøgsordningen i Odense. Man har hele tiden kritiseret den for, at der var for lidt praktik.

Nu er der en erhvervsudvikling i gang, som muliggør, at man kan skaffe praktikpladser nok. Lad os dog så erstatte det halve år med et helt år! Hvorfor klamrer hr. Søgaard sig konservativt til dette forsøg, som om han slet ikke kan finde på andet, end at alt skal fortsætte som hidtil i Odense? Lad os dog stryge duggen af vinduerne og se, om ikke nye tider rummer nye muligheder. Et helt års praktik i stedet for et halvt bliver da en yderligere kvalifikation, og det forringer jo ikke de unges økonomi, så hvorfor egentlig overhovedet hugge pinde om det? Det synes jeg vi skulle lade være med.

(Kort bemærkning).

Stillinger (SF):

Det lader til, at vi har forskellige opfattelser af denne forsøgsuddannelse. Jeg har talt med virksomheder, som har været særdeles tilfredse med uddannelsen. Det lader til, at ministeren og fru Merete Aarup har talt med virksomheder, som ikke har været tilfredse. Men jeg tror nu nok, at der er sådan almindelig tilfredshed på Fyn med den. Det vil jeg godt holde fast i.

Så vil jeg sige, at jeg var meget glad for hr. Søgaards tale, for den var jo et stort forsvar for forsøgsuddannelsen, og det var jeg glad for at høre, fordi den er god.

Jeg tror egentlig også, at vi i udvalget bør overveje, om vi ikke på en eller anden måde kan vende tilbage til forsøgsuddannelsen, for jeg er egentlig noget betænkelig ved denne sag.

Det, som man taler om i øjeblikket, er at lave en kemiingeniøruddannelse, fordi så får man åh så mange kvinder ind i kemiingeniøruddannelsen. Men man kunne da godt frygte, at man så får en ny kvindeuddannelse à la laboranter.

[Stillinger]

Hvorfor vil ministeren ikke være med til at køre videre med forsøgsuddannelsen og gøre den permanent? Man har jo alle fire retninger, både el-, maskin-, bygge- og anlægs- og driftsingeniøruddannelsen, inden for denne forsøgsordning. Hvorfor ikke gøre den permanent?

I hvert fald vil jeg godt bede ministeren om at blande sig i indretningen af den ny uddannelse, der vil komme, for når kun 5 pct. af ansøgerne til ingeniøruddannelsen i Odense tager den traditionelle og 95 pct. tager forsøgsuddannelsen, hænger det bl.a. sammen med, at det er svært for kvinder at finde en forpraktikplads, og jeg mener faktisk, det er meget vigtigt, at vi blander os i, at den praktik, som vi skal have, bliver integreret.

(Kort bemærkning).

Merete Aarup (KF):

Jeg forstår ikke helt hr. Søgaards bekymringer for, at vi nu ikke skulle få både bygningstekniske, elektrotekniske, maskintekniske og produktionstekniske uddannelser. Det har man vel også i dag på et ganske almindeligt teknikum, og man kan jo se på de opstillinger, Odense teknikum har lavet, hvor mange der er uden og hvor mange der er med forpraktik. Det vil sige, at der er begge slags. Og når jeg nu f.eks. har foreslået her – og ministeren har været venligt stemt over for det – at praktikken kunne lægges ind, kan jeg ikke se, at vi kommer til at mangle de retninger, som vi har i dag. Jeg tror også, det vil være en fordel, at praktikken er integreret, så kan den netop blive retningsgivende, og det må betyde en masse.

Jeg kender også mange, hr. Stillinger, der er meget tilfreds med den forsøgsuddannelse, der har været i Odense, men jeg ved også, at Jernet ikke har været særlig tilfreds med den.

Jeg tror, at vi kan lægge praktikken ind i studieforløbet. Det vil betyde, at kvinderne vil søge disse uddannelser. Jeg mener ikke, at vi skal lave en uddannelse, der er specielt tilrettelagt for kvinder, men man kan tilrettelægge uddannelserne på en måde, så kvinderne også får lyst til at søge dem. Der er jo ikke tale om, at man skal sænke niveauet, tværtimod.

Jeg kunne egentlig godt tænke mig at spørge hr. Søgaard, hvad forskellen er på

forsøgsordningen og på en teknikumingeniøruddannelse i dag. Er der andet end dette halve års praktik? Og kan hr. Søgaard forklare, hvorfor man klamrer sig til netop denne ordning?

(Kort bemærkning).

Søgaard (S):

Jeg vil gerne sige til fru Merete Aarup, at det er da rigtigt, at også et helt års praktik kan lægges ind, men det, jeg hæfter mig meget ved, er, at udviklingen i samfundet simpelt hen betyder, at der bliver færre af det, man kan kalde fysiske arbejdspladser, og så bliver der færre muligheder for praktikpladser. Vi ved jo – og det ved ministeren – at alle efterspørger praktikpladser i erhvervslivet med henblik på at kunne få bl.a. en EFG-uddannelse eller en mesterlære, og det betyder simpelt hen, at der bliver flere til at konkurrere om disse pladser. Det kan da ikke være helt tilfældigt, at det, man kalder rådet for ingeniøruddannelserne, gerne vil undersøge hele praktikuddannelsesproblematikken. Deri ligger jo også en erkendelse af, at det, jeg siger her, er rigtigt, og det er det, jeg mener man skal tage op og vurdere i udvalget.

Ministeren siger, at det er alle, der kritiserer og hele tiden har kritiseret halvårspraktikken. Ja, det er alle i rådet for ingeniøruddannelserne, men det har nu med mange andre ting at gøre, hr. minister. Jeg og andre mener, at akademiingeniøruddannelsen burde spredes lidt mere ud over landet, fremfor at den ligger alene i Ålborg og i Lyngby. Også andre dele af landet kunne have glæde af en sådan akademiingeniøruddannelse. Rådet for ingeniøruddannelserne kritiserer praktikken, men det »pulveriserende« erhvervsliv ser lidt anderledes på disse ting end rådet, og det er det, jeg gerne vil have at ministeren forstår i denne forbindelse.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Når jeg i denne sag måske lidt uvant kraftigt for mig støtter mig til ingeniøruddannelsesrådet, skyldes det, at det var mig, som indtrængende opfordrede rådet til nu at blive enig om en politik på dette felt. Og det skete minsandten med enstemmighed! Jeg gør opmærksom på, at i ingeniøruddannelsesrådet, som hr. Søgaard ler ad, sidder faktisk de for-

[Undervisningsministeren]

nemste repræsentanter for aftagerne af uddannelsesinstitutionernes produkter. Skal vi ikke lytte til aftagerne? Det er dem, der enstemmigt siger: et halvt år er for lidt. Hvorfor så ikke sætte det op til et helt år, når det kan lade sig gøre? Er der en eneste virksomhed på Fyn, som hellere vil have en, der kun har et halvt års praktik, fremfor en, som har et helt års? Kan hr. Søgaard nævne mig en eneste virksomhed, som vil sige: det var nu altså bedre i forsøgstiden, da vi fik dem med kun et halvt års praktik? Er der en eneste kvinde på Fyn, som vil sige: nu er der et helt års praktik, så vil jeg nu nok ikke vælge den uddannelse, for jeg vil hellere have, at der kun er et halvt års praktik?

Jeg tror, det afgørende er spørgsmålet om, hvorvidt praktikken er indledningen til det hele. Her tror jeg nemlig, at både hr. Søgaard og fru Merete Aarup har fat i noget rigtigt, men dér kan vi jo også mødes og finde en god løsning.

Til slut blot lidt styr på tallene. Der blev sagt noget om fra hr. Stillingers side, at 95 pct. søgte den pågældende uddannelse. Der er 22 kvinder i alt, som søgte, og deraf søgte de 21 forsøgsuddannelsen. Det er de størrelsesordene, det drejer sig om. Når vi nu opretter en kemiretning i Odense, skønner vi, at hvis det går som i Esbjerg, vil der alene til den melde sig mellem 30 og 35 kvinder. Det var da egentlig ikke så dårligt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Den fg. formand (Ahlmann-Ohlsen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Den fg. formand (Ahlmann-Ohlsen):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Den fg. formand (Ahlmann-Ohlsen):

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige besvarelser af spørgsmål stillet af følgende medlemmer af folketinget:

Albrechtsen: spm. nr. S 446, 531, 534 og 547

Riishøj: spm. nr. S 452

Thoft: spm. nr. S 490, 501, 533 og 549

Leif Hermann: spm. nr. S 503 og 532

Thor Pedersen: spm. nr. S 509

Birthe Hansen: spm. nr. S 517

Kofod-Svendsen: spm. nr. S 518

Helge Sander: spm. nr. S 522 og 541

Jytte Andersen: spm. nr. S 523

Elisabeth Bruun Olesen: spm. nr. S 524-526, 528-530 og 543-545

Lilli Gyldenkilde: spm. nr. S 527 og 559

Jette Thomsen: spm. nr. 535

Stavad: spm. nr. S 537

Tommy Dinesen: spm. nr. S 540

Svend Åge Petersen: spm. nr. S 542

Maisted: spm. nr. S 546

Lenger: spm. nr. S 551

Steenholdt: spm. nr. S 577-579

Spm. nr. S 446

Til udenrigsministeren (20/12 85) af:

Albrechtsen (VS):

»Kan udenrigsministeren bekræfte, at staten via statsanstalten for livsforsikring har aktier i selskaber, som har produktionsvirksomhed i Sydafrika, og vil regeringen sørge for, at disse aktier bliver afhændet?«

Begrundelse

Ifølge ugeavisen København den 27. november 1985 har statsanstalten for livsforsikring, der ejes af staten, 109 mill. kr. investeret i virksomheder, der har aktiviteter i Sydafrika.

En del af disse aktiviteter vil kunne fortsætte også efter, at folketingsbeslutningen om afvikling af samhandelen er ført ud i livet, fordi det drejer sig om produktionsvirksomhed i selve Sydafrika.

Statsanstalten har således ifølge ugeavisen aktier i bl.a. Novo, ØK og Sophus Berendsen (Rentokil). Disse selskaber har investeringer i Sydafrika.

[Albrechtsen]

Dette problem løses ikke med gennemførelsen af folketingsbeslutningen. Den enkleste løsning er at sikre afviklingen af samtlige danske investeringer i Sydafrika. Det er naturligvis også den eneste løsning, som sikrer, at der ikke opstår problemer i forbindelse med andre offentligt ejede selskaber.

Vedrørende statsanstalten for livsforsikring kan der imidlertid straks gennemføres den løsning, at staten sikrer, at aktierne i firmaer med forbindelser i Sydafrika sælges.

Svar (21/1 86):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Den 3. december 1985 stillede udenrigsudvalget spørgsmål om, i hvilke selskaber i Sydafrika statsanstalten for livsforsikring har interesser (spørgsmål nr. 14, B 11 - bilag 2).

Det hedder bl.a. i svaret på det nævnte spørgsmål, at spørgsmålet har været forelagt statsanstalten, der har svaret, at statsanstalten ikke har interesser i selskaber i Sydafrika.

Det er endvidere oplyst, at statsanstaltens investeringer indbefatter aktier i danske virksomheder, som - efter hvad statsanstalten har erfaret gennem presseomtale o.lign. - direkte eller via datterselskaber har handelsmæssige interesser i Sydafrika.

Der henvises i øvrigt til ovennævnte svar, som vedlægges.

Med hensyn til den i det foreliggende spørgsmål stillede anmodning, om regeringen vil sørge for, at disse aktier bliver afhændet, må det præciseres, at regeringen ikke har haft indflydelse på statsanstaltens konkrete investeringer. Anbringelsen af statsanstaltens midler sker efter regler, der svarer til, hvad der gælder for private livsforsikringselskaber. Det er herved forudsat, at statsanstalten i øvrigt som alle andre overholder gældende lovgivning, herunder lov nr. 243 af 6. juni 1985 om forbud mod nye danske investeringer m.v. i Sydafrika og Namibia.

Bilag

Svar på spørgsmål nr. 14 af 3. december 1985 til udenrigsministeren fra folketingets udenrigsudvalg (B 11 - bilag 2)

10/12 85

Spørgsmål 14:

I hvilke selskaber i Sydafrika har statsanstalten for livsforsikring interesser?

Svar:

Spørgsmålet har været forelagt statsanstalten for livsforsikring, der har svaret, at statsanstalten ikke har interesser i selskaber i Sydafrika.

Statsanstaltens investeringer indbefatter aktier i danske virksomheder, som - efter hvad statsanstalten har erfaret gennem presseomtale o.lign. - direkte eller via datterselskaber har handelsmæssige interesser i Sydafrika. Det gælder således Superfos, De Danske Sukkerfabrikker, Novo, Sophus Berendsen, ØK, Dampskibsselskabet Torm, Bang & Olufsen, Dampskibsselskabet af 1912, Radiometer, F. L. Smidth & Co., Store Nordiske Telegrafelskab, Thrige-Titan og Aalborg Portland Cement.

Statsanstaltens aktieinvesteringer fremgår af vedlagte uddrag af den oversigt over børs effekter o.lign. (side 8), der indgår som bilag til statsanstaltens årsregnskab.

For fuldstændighedens skyld skal det oplyses, at statsanstalten ud over de ultimo 1984 i fortegnelsen anførte selskaber har foretaget aktieinvesteringer i følgende selskaber: Varde Bank, Nordisk Gentofte, Scan Supply, Dan-Liv, Kgl. Brand og Forenede Gruppeliv.

Det tilføjes, at udenrigsministeriet ikke med sikkerhed ved, om samtlige de af statsanstalten ovenfor fremhævede virksomheder har interesser i Sydafrika, eller om det skulle gælde andre af de virksomheder, i hvilke statsanstalten har aktieposter.

Underbilag

Nominelle beløb		Bogførte beløb
Indkøb i 1984	Beholdning 31/12 1984	
kr.	kr.	kr.
Aktier		
5.528.100	33.168.900	Privatbanken 69.986.379

[Udenrigsministeren]

13.540.900	67.704.500	Den Danske Bank	142.856.495
	46.852.500	Kjøbenhavns Handelsbank	98.858.775
	5.867.000	Andelsbanken	12.379.370
250.000	1.000.000	Hellerup Bank	2.110.000
	5.047.000	Provinsbanken	10.649.170
744.000	848.000	Sophus Berendsen	5.851.200
1.018.000	3.290.000	Det Danske Trælastkompagni	7.270.900
	385.000	Jydsk Telefon	619.850
1.040.000	5.040.000	Korn- og Foderstofkompagniet	22.276.800
	1.240.000	Kjøbenhavns Telefon	1.426.000
800.000	800.000	S. C. Sørensen Holding B.	760.000
900.000	900.000	Det Østasiatiske Kompagni	990.000
	112.000	Dampskibsselskabet af 1912 B.	2.410.240
	2.591.300	Dampskibsselskabet Torm	5.234.426
	1.000.000	Bang & Olufsen	2.160.000
	1.000.000	Christiani & Nielsen	1.940.000
168.000	168.000	Danisco	1.065.120
632.800	3.164.000	De Danske Spritfabrikker	20.407.800
5.904.000	8.844.500	De Danske Sukkerfabrikker	33.166.875
318.000	318.000	Faxe Bryggeri	467.460
720.000	720.000	De Forenede Bryggerier B.	4.320.000
935.000	2.935.000	Brødrene Hartmann B.	10.800.800
187.500	1.687.500	Larsen & Nielsen Const. Hold.	4.421.250
400.000	100.000	Monberg & Thorsen B.	428.000
1.100.000	1.100.000	Nordisk Fjer B.	2.552.000
100.000	100.000	Nordisk Kabel- og Trådfabr.	305.000
916.000	1.560.500	Novo	15.620.605
67.150	317.150	P. L. M. B frie	1.839.470
387.300	387.300	Radiometer B.	7.072.098
	250.000	F. L. Smidth & Co.	432.500
	748.800	Store Nord. Telegrafelskab	2.238.912
5.670.000	12.336.600	Superfos	38.243.460
	1.000.000	Thrige-Titan B.	3.340.000
500.000	500.000	Aalborg Portland Cement B.	2.120.000
5.000.000	5.000.000	Dansk Kapitalanlæg	6.750.000
	100.000	Nordvestbank	262.000
500.000	240.000	Ove Arkil B.	1.531.200
4.000	4.000	Christensen & Nielsen	13.360
	60.000	Bojesen & Wamberg	67.200
	40.000	J. Langkjær Staldinventar B.	140.800
236.000	236.000	Migatron B.	1.255.520
	4.000.000	Cowiconsult	2.240.000
	1.000.000	Daells Varehus	1.160.000
7.500.000	11.250.000	Dan Venture Inv. I af 1983	7.987.500
450.000	450.000	P. E. Erhardt B.	909.000
	3.000.000	A. Jespersen & Søn	1.680.000
4.625.000	4.625.000	F. Junckers industrier	2.775.000
2.500.000	2.500.000	Søren T. Lyngsø	650.000
3.750.000	7.500.000	RB-Invest	5.100.000
	330.000	Chr. Rovsing	1
5.000.000	5.000.000	Chr. Rovsing af 1984	3.750.000
	144.000	Rungstedgaard	372.960
	2.000.000	UK Inv. Comp. Overseas	1.200.000

[Udenrigsministeren]

71.391.750*	260.562.550*	Aktier i alt	574.465.496
		* Heraf	
71.324.600	260.245.400	Danske kr.	
67.150	317.150	Svenske kr.	
71.391.750	260.562.550	I alt	

Konvertible lån

		pct.		
	758.000	13	Privatbanken	1981-88 985.400
	346.000	16	De Danske Sukkerf.	1981-86 346.000
	1.800.000	7	ØK.....	1990 2.973.000
	800.000	7	ØK Holding	1990 1.257.884
	3.704.000		Konvertible lån i alt	5.562.284

Sammendrag

3.150.020.000	10.701.544.900	Statsobligationer	8.242.004.480
2.563.000.000	5.040.288.000	Enhedsprioritetsobligationer	3.809.822.938
487.717.240	776.202.980	Indeksobligationer	610.791.401
41.371.000	834.585.454	Særlige institutter	564.502.790
28.476.000	9.508.490.900	Almindelig realkredit	6.214.349.356
30.000.000	9.329.516.700	Særlig realkredit	5.927.140.879
	51.385.990	Andre danske obligationer	39.782.665
71.391.750*	260.562.550*	Aktier	574.465.496
	3.704.000	Konvertible lån	5.562.284
6.371.975.990*	36.506.281.474*	Sammendrag i alt	25.988.422.289

67.150 317.150 * Heraf
Svenske kr.

Spm. nr. S 452

Til finansministeren (23/12 85) af:

Riishøj (SF):

»Vil ministeren i en forhandling med de berørte organisationer se velvilligt på en fjernelse, eventuelt en omlægning, af stedtillægget for tjenestemænd, således at de tilfældigheder og uretfærdigheder, der i dag er knyttet til tillægget, fjernes?«

Begrundelse

I lønningerne for bl.a. folkeskolelærerne indgår det såkaldte stedtillæg, som efter hensigten skal opveje forskelle i lønninger på det private arbejdsmarked.

Tillægget giver med de nuværende regionale forskelle en urimelig forskelsbehandling, og gennem spørgsmålet ønskes oplyst, hvilken holdning finansministeriet har haft til

tillæggets udformning, og om ministeriet er villigt til at indgå i forhandlinger med de berørte organisationer om en retfærdigere ordning.

Svar (21/1 86):

Finansministeren (Palle Simonsen):

Finansministeriet analyserer til stadighed tilgængeligt materiale om den geografiske udvikling i lønvilkar i den private sektor. I dette arbejde indgår ajourførte oplysninger om den geografiske lønspredning blandt ansatte hos medlemmer af Dansk Arbejdsgiverforening i samtlige kommuner. Det sker, fordi stedtillæg er aftalestof og derfor kan indgå i de forhandlinger om fastsættelse af løn- og ansættelsesvilkar, der hvert 2. år føres mellem tjenestemændene og finansministeren. Der er ikke på nuværende tidspunkt taget stilling til, hvilke emner der fra finansmini-

[Finansministeren]

sterens side vil blive anmeldt til de kommende forhandlinger.

I den private sektor er de geografiske lønforskelle større end den lønspredning, der for tjenestemændenes vedkommende følger af stedtillægget. Dette taler ikke for en fjernelse af stedtillægget.

Spm. nr. S 490

Til finansministeren (6/1 86) af:

Thoft (SF):

»Vil ministeren udelukke, at de voldsomme stigninger på priserne på jord og fast ejendom samt værdipapirer, vi har været vidne til i de senere år, har haft en afgørende betydning for det »overforbrug«, der bl.a. skaber landets betalingsbalanceproblemer?«

Svar (23/1 86):

Finansministeren (Palle Simonsen):

I finansredegørelsen 1986 (FR 86), som blev offentliggjort i december 1985, er der redegjort for udviklingen i den danske økonomi og herunder for betalingsbalanceproblemerne. Årsagerne til, at skønet for betalingsbalanceunderskuddet i 1985 måtte opjusteres igennem året, var, dels at erhvervsinvesteringerne steg endnu kraftigere end forventet, dels at det private og kommunale forbrug også voksede mere end forudsat i tidligere beregninger. Det er der redegjort for i FR 86, jfr. især kapitel III.

Specielt er der vedrørende det private forbrug på siderne 50-51 i kapitel IV redegjort detaljeret for udviklingen siden 1960erne i den såkaldte forbrugskvota, dvs. forbrugstilbøjeligheden ud af den samlede indkomst. Der indtraf et usædvanlig kraftigt fald i forbrugskvoten (stigning i opsparingskvoten) i starten af 1980erne til et niveau langt under det, der var gældende gennem hele perioden 1960-80. Dette fald i forbrugskvoten skyldtes formodentlig bl.a. de formuetab på fast ejendom og på værdipapirer, som indtraf 1980-82. Derudover har den generelle usikkerhed om den økonomiske situation, arbejdsløshed m.v. også spillet en rolle i retning af, at folk har ønsket forbrugsmæssigt at disponere mere forsigtigt end tidligere.

Efter 1982 er billedet som bekendt vendt: den generelle tillid til økonomien er forøget væsentligt, renten er faldet, og antallet af

beskæftigede er øget i så hastig takt, at arbejdsløsheden er toppet og nu er for nedadgående. Det er derfor ret naturligt, at befolkningens forbrugsvaner også i nogen grad vender tilbage til det tidligere kendte niveau (stigning i forbrugskvoten), selv om usikkerheden i vurderingen af den nøjere ændring af forbrugskvoten selvsagt er meget stor.

Spm. nr. S 501

Til ministeren for skatter og afgifter (7/1 86) af:

Thoft (SF):

»Hvorledes vil det rent kontrolmæssigt være muligt at følge ikke-blåstemplede værdipapirer i perioder med større renteændringer?«

Begrundelse

Efter lov om skattemæssig behandling af gevinst og tab på fordringer og gæld, som blev vedtaget med stor hast, er det tanken, at det afgørende for en eventuel beskatning af kursgevinsten er, om værdipapiret opfylder den såkaldte mindsterente eller ej, altså om værdipapiret er blåstemplet eller ej på udstedelsestidspunktet.

Tænker man sig nu den situation, at renten stiger over et vist niveau, vil de udstedende institutioner ophøre med at udstede papirer i den pågældende serie. Men før ophøret kan der godt komme en del ikke-blåstemplede papirer på markedet. Hvorledes kan man rent kontrolmæssigt følge disse to typer, som skattemæssigt skal behandles helt forskelligt?

Senere, hvis renten atter falder, kan det tænkes, at det udstedende institut genoptager udstedelsen af papirer i den pågældende serie, som nu atter er blåstemplet. Der vil således i samme serie på markedet være såvel blåstemplede som ikke-blåstemplede papirer. Så vidt spørgeren kan se, vil det blive aldeles uoverskueligt rent kontrolmæssigt at holde styr på denne lille – men ganske betydningsfulde – forskel.

Man kan også tænke sig, at institutioner med henblik på afhændelse af værdipapirerne til udlandet udsteder obligationer, der ikke er tænkt blåstemplede, eller udsteder obligationer i serier, som endnu ikke er fuldtegnede.

[Thoft]

På markedet for pantebreve og egentlige fordringer forekommer det spørgeren endnu vanskeligere at holde kontrolmæssigt styr på, om papirerne nu er blåstemplede eller ej.

Vil ministeren på denne baggrund foreslå, at pantebreve og obligationer for at kunne blive tinglyst indeholder oplysning om, hvorvidt de er blåstemplede eller ej?

Svar (21/1 86):

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Spørgeren går ud fra, at der vil opstå et kontrolmæssigt problem i perioder med rentestigninger og skift i mindsterenten. Det er imidlertid ikke tilfældet.

Med hensyn til pantebreve, gældsbreve og andre pengefordringer er det afgjort én gang for alle, om mindsterentekravet er opfyldt. Fordringen skal opfylde mindsterenten på udstedelsestidspunktet. Er det tilfældet, kan den karakteriseres som værende blåstemplet.

Der vil blive udarbejdet oversigter over de til enhver tid gældende mindsterenter. På denne måde vil det være enkelt at kontrollere, om udstedelsestidspunktets mindsterente er opfyldt.

Med hensyn til børsnoterede obligationer er det nødvendigt, at der ikke efter en forhøjelse af mindsterenten fortsat udstedes obligationer i en fondskode, der ikke opfylder den nye mindsterente, men som hidtil har været blåstemplet. Det sikres ved, at de obligationsudstedende institutter standser tilgangen i fondskoden. En yderligere tilgang i fondskoden må alene ske for at opfylde forpligtelser, som obligationsudstederen har påtaget sig før tidspunktet, hvor forhøjelsen af mindsterenten sker.

Det er således kun nødvendigt at kontrollere, at tilgangen standes i fondskoder, der ikke kan opfylde den nye mindsterente.

Det må i denne forbindelse stærkt fremhæves, at såvel fondsbørsen som obligationsudstederne og -køberne har helt sammenfaldende væsentlig interesse i, at den skattemæssige behandling af en bestemt fondskode er klar og entydig.

Spm. nr. S 503

Til miljøministeren (7/1 86) af:

Leif Hermann (SF):

»Finder ministeren, at miljøstyrelsen og andre styrelser under miljøministeriet ikke er i besiddelse af tilstrækkelige økonomiske og videnskabelige ressourcer eller besidder den fornødne uvildighed til en undersøgelse af den kemiske industris forurening, siden denne opgave angiveligt efter aftale med Industrirådet er overdraget til rektor for Odense universitet?«

Begrundelse

Det fremgik af Radioavisen den 24. december 1985, at den kemiske industris forurening nu skulle undersøges af en uvildig ekspert. Til denne opgave var ministeren og Industrirådet enige om at udpege rektor for Odense universitet. Umiddelbart kan det synes fornuftigt og rigtigt, at universiteterne inddrages i indsamlingen og bearbejdningen af miljødata, herunder også undersøgelser af bestemte erhvervs forurening. Det må imidlertid undre, at miljøstyrelsens omfattende erfaring og ekspertise ikke nyttiggøres i denne sammenhæng.

Svar (23/1 86):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Undersøgelsen af den kemiske industri og dens miljøforhold er organiseret på den måde, at rektor ved Odense universitet, Carl Th. Pedersen, vil stå for tilrettelæggelsen og gennemførelsen. Når det er valgt at organisere undersøgelsen på denne måde, er det naturligvis ikke, fordi miljøstyrelsen ikke råder over den nødvendige ekspertise eller tilstrækkelige ressourcer til at gennemføre en sådan undersøgelse, endsi-ge at en tilsvarende undersøgelse udført i miljøstyrelsens regie ikke ville være uvildig.

Baggrunden er en anden. Den kemiske industri har i store dele af befolkningen et dårligt omdømme. Man kunne derfor befrygte, at der, såfremt en undersøgelse af den kemiske industris miljøforhold, herunder samspillet med myndighedssystemet, blev forestået af den kemiske industri selv eller af miljømyndighederne, ville blive rejst tvivl om undersøgelsens resultater.

Jeg finder det derfor rigtigt, at undersøgelsen gennemføres uafhængigt af såvel myndigheder som industri.

[Miljøministeren]

Jeg vil gerne tilføje, at der naturligvis ikke er tale om – som anført af spørgeren i begrundelsen for spørgsmålet – at miljøstyrelsens erfaring og ekspertise ikke vil blive nyttiggjort. Det ligger i aftalen mellem på den ene side Industrirådet og miljøministeriet og på den anden side rektor Carl Th. Pedersen, at Carl Th. Pedersen står frit til at indhente dokumentation m.v. fra miljøministeriet, miljømyndighederne i øvrigt samt virksomhederne i den kemiske branche.

Spm. nr. S 509

Til *socialministeren* (9/1 86) af:

Thor Pedersen (V):

»Kan ministeren oplyse, i hvilket omfang ønsker om plejehjemsplads i en anden kommune end opholdskommunen imødekommes?«

Begrundelse

Målet må være, at den enkeltes ønske om plejehjemsplads, også i en anden kommune, imødekommes i videst muligt omfang, selvfølgelig også her med respekt for og hensyntagen til det kommunale selvstyre.

Svar (17/1 86):

Socialministeren (Elsebeth Kock-Petersen):

Socialstyrelsen har i 1985 foretaget en stikprøveundersøgelse vedrørende kommunernes samarbejde i forbindelse med optagelse på plejehjem.

Undersøgelsen omfatter henvendelser i 1984 til 41 kommuner om »lån af pladser« i plejehjem.

For den enkelte kommune kan henvendelserne om lån af pladser deles op i to situationer:

- I. Der modtages ansøgning om, at en af kommunens egne borgere kan optages på et plejehjem uden for kommunen (ansøgning om »afgivelse« af en plejehjemsbeboer imod, at kommunen betaler for opholdet).
- II. Der modtages ansøgning (fra en anden kommune) om, at en person uden for kommunen kan optages på et af kommunens plejehjem (ansøgning om »modtagelse« af en plejehjemsbeboer imod, at den afgivende kommune betaler for op-

holdet).

Undersøgelsen viser tydeligt, at langt størstedelen af de personer, der er indstillet til plejehjem, og som ønsker optagelse på et hjem, hvor hjemkommunen ikke råder over pladser (situation I), får deres ønske opfyldt.

136 af 151 henvendelser eller 90 pct. af sådanne ansøgninger blev imødekommet.

Dette gælder også i situation II, hvor kommunen modtager ansøgninger vedrørende personer bosiddende uden for kommunen.

97 af 154 henvendelser eller 63 pct. af sådanne ansøgninger blev imødekommet.

Kommunerne imødekommer ansøgningerne hovedsagelig på grund af ansøgerens tilknytning til det område, hvor plejehjemmet ligger.

I de (få) tilfælde, hvor kommunerne har afvist ansøgere, der ønsker optagelse på plejehjem uden for kommunen (situation I), har den oftest forekommende begrundelse været, at opholdskommunen selv havde ledig plejehjemskapacitet på ansøgningstidspunktet.

I situation II er de fleste afvist, fordi den ønskede plejehjemskommune ikke havde ledig plejehjemskapacitet på ansøgningstidspunktet.

Hovedkonklusionen af undersøgelsen er således, at størsteparten af de personer, der ønsker en plejehjemsplads i en anden kommune, får deres ønske opfyldt, idet der i vid udstrækning samarbejdes mellem kommunerne.

Undersøgelsens resultat afviger ikke nævneværdigt fra resultatet af en lignende undersøgelse, som socialstyrelsen foretog i 1976-77.

Spm. nr. S 517

Til *ministeren for offentlige arbejder* (10/1 86) af:

Birthe Hansen (SF):

»Vil ministeren oplyse, hvilke konsekvenser det vil få for arbejdspladserne ved DSB, Rødby, såfremt indholdet af skitsen til tematisk langtidspan om DSB og den faste Storebæltsforbindelse bliver til virkelighed?«

Svar (22/1 86):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

[Ministeren for offentlige arbejder]

Spørgeren refererer til et DSB-arbejdsnotat, som på et foreløbigt grundlag skitserer en række mulige konsekvenser for DSB ved etablering af en fast Storebæltsforbindelse.

En af de mulige konsekvenser kan være omlægning af banegodstrafikken mellem Skandinavien og Vesttyskland fra Rødby-Puttgarden-overfarten til strækningen Store Bælt-Padborg.

Om og i givet fald hvornår en sådan omlægning vil finde sted, er der ikke taget stilling til. Beslutning herom vil afhænge af en række faktorer, som ikke er undersøgt nærmere. Det gælder konkurrencesituationen for godstrafikken, færgereedskabet på Østersøen, banetraffikkens betaling for passage af Storebæltsforbindelsen samt DSBs anlægs- og driftsplanlægning i øvrigt.

Hvis banegodstrafikken bliver omlagt, vil det maksimalt berøre indsatsen af en dansk og en tysk færge svarende til en tredjedel af aktivitetsniveauet på overfarten.

Spm. nr. S 518

Til *justitsministeren* (10/1 86) af:

Kofod-Svendsen (KrF):

»Vil ministeren redegøre for retspraksis ved anvendelse af strafferammen i straffelovens § 222, stk. 1 og 2, og § 224, jfr. § 222, om seksuel omgang med børn, og vil ministeren, såfremt han finder retspraksis for mild, foreslå at ændre strafferammen?«

Begrundelse

Erfaringer fra forskning og bl.a. fra behandlingen af omkring 50 tilfælde af seksuel omgang med børn inden for to år alene på centralsygehuset i Hillerød viser, at seksuelle overgreb mod børn får livsødelæggende konsekvenser for ofrene.

På den baggrund udtaler opdragelsesforskeren Peter Hjorth S. Bjerring i en artikel i Jyllands-Posten den 9. januar 1986, at straffeloven om forbuddet mod seksuel omgang med mindreårige bør strammes, og at retspraksis i øjeblikket er for slap.

Svar (20/1 86):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Efter straffelovens § 222, stk. 1, straffes samleje med et barn under 15 år med fæng-

sel i indtil 6 år. Hvis barnet er under 12 år eller gerningsmanden har skaffet sig samlejet med tvang eller ved fremsættelse af trusler, kan straffen ifølge straffelovens § 222, stk. 2, stige til fængsel i 10 år. Bestemmelsen i § 222, stk. 1 og 2, (og hermed strafferammerne) finder efter § 224 tilsvarende anvendelse med hensyn til anden kønslig omgængelse end samleje.

De nævnte regler fik deres nuværende affattelse ved lov nr. 256 af 27. maj 1981, der bl.a. indførte en principiel ligestilling i strafferammen mellem tilfælde af samleje og tilfælde med anden kønslig omgængelse.

Trykt retspraksis for de seneste år indeholder kun få domme vedrørende overtrædelse af de omhandlede bestemmelser. Det kan dog nævnes, at en person i en byretsdom fra 1984 blev straffet med fængsel i 1 år for overtrædelse af straffelovens § 222, stk. 2, og § 223, jfr. til dels § 224.

Jeg er enig med spørgeren i, at seksuelle overgreb mod børn må betragtes med den største alvor, bl.a. på grund af faren for konsekvenser for børnene på længere sigt.

Jeg finder imidlertid, at de gældende strafferammer – der senest var genstand for drøftelse i folketinget i forbindelse med den lovændring i 1981, der byggede på straffelovrådets betænkning 914/1980 – giver domstolene den fornødne adgang til at fastsætte tilstrækkeligt strenge straffe for overtrædelse af de omhandlede bestemmelser.

Justitsministeriet følger meget opmærksomt retspraksis også på dette område, og jeg vil naturligvis tage spørgsmålet om en ændring af de pågældende bestemmelser op til overvejelse, såfremt det i praksis skulle vise sig, at de gældende strafferammer ikke giver tilstrækkelige muligheder for at udmåle passende straffe for disse alvorlige forhold.

Spm. nr. S 522

Til *ministeren for skatter og afgifter* (13/1 86) af:

Helge Sander (V):

»Finder ministeren det rimeligt, at et fagforeningskontingent fuldt ud er fradragsberettiget på selvangivelsen selv i tilfælde, hvor der netop er foretaget en fagforeningskontingentforhøjelse i et lokalområde alene med

[Helge Sander]

det formål at finansiere en lokal TV-station?»

Begrundelse

Ifølge Sjællands Tidende den 7. januar 1986 forbereder de lokale LO-organisationer i Vestsjælland oprettelsen af en vestsjællandsk TV-station som et led i den landsdækkende socialdemokratiske Dan-TV-kæde. Ifølge bladet skal man i første omgang kun producere nyhedsudsendelser, som skal finansieres med et ekstrakontingent, der vil blive opkrævet hos de omkring 60.000 personer, som er medlemmer af LO-fagforeninger i Vestsjælland.

Svar (22/1 86):

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Spørgsmålet har været forelagt for statskattedirektoratet, der udtaler:

»En lønmodtagers kontingent til en faglig sammenslutning er skatteretligt altid blevet anset for en nødvendig udgift til udøvelse af den pågældendes erhverv.

Indtil skatteåret 1954-55 blev fagforeningskontingent ifølge praksis i almindelighed kun tilladt fratrukket med 75 pct., idet resten betragtedes som medgået til formål af ikke strengt faglig karakter.

I en del tilfælde blev der dog godkendt højere fradrag, op til 100 pct.

Fra og med skatteåret 1954-55 blev der tilvejebragt lov hjemmel for *fuldt* fradrag for fagforeningskontingent.

Der henvises til ligningslovens § 14, stk. 7.

Efter ligningslovens § 14, stk. 7, kan kontingenter til arbejdsgiverforeninger, fagforeninger og andre faglige sammenslutninger, der har til hovedformål at varetage de økonomiske interesser for den erhvervsgruppe, hvortil den skattepligtige hører, fradrages ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Det afgørende kriterium for, om der er fradragsret, er altså, om hovedformålet for f.eks. fagforeningen er at varetage de økonomiske interesser for den pågældende erhvervsgruppe.

Spørgsmålet om en eventuel begrænsning af fradragsretten for fagforeningskontingenter blev rejst af regeringen under forhandlingerne om skattereformen. Det var ikke mu-

ligt at komme igennem med en sådan begrænsning.

Skattereformen medfører i øvrigt, at disse kontingenter får samme fradragsværdi for alle, nemlig ca. 50 pct., mod nu op til 73 pct.

Spm. nr. S 523

Til miljøministeren (13/1 86) af:

Jytte Andersen (S):

»Vil ministeren oplyse, om HTs opførelse af tre nye olieanlæg med 300.000 liter brændstof på garagen bag Hulgårds Plads opfylder miljølovens bestemmelser om opførelse af større anlæg i tæt beboelsesområde?«

Begrundelse

HTs opstilling af anlæg med 300.000 liter brændstof i umiddelbar nærhed af beboelse på Stærevej og Ørnevej vækker beboernes frygt.

De tre store olietanke er placeret oven på HTs garageanlæg bag Hulgårds Plads.

Anlægget vækker med rette uro blandt områdets beboere, der frygter forurenings- og eksplosionsfare.

Svar (20/1 86):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg har forelagt spørgsmålet for miljøstyrelsen, der har oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

»HTs busserviceanlæg »Ørnevej« er omfattet af miljøbeskyttelseslovens godkendelsesordning (lovens kapitel 5). Da anlægget er etableret før miljøbeskyttelseslovens ikrafttrædelse den 1. oktober 1974, er anlægget ikke godkendt. Ændringer og udvidelse af anlægget, der medfører øget forurening, skal imidlertid godkendes.

I det aktuelle tilfælde er der tale om erstatning af et eksisterende tankanlæg med 3 stk. 100.000 liter overjordiske tanke med tilhørende pumpehus.

Miljøstyrelsen har med skrivelse af 6. januar 1986 meddelt, at ændringen efter styrelsens opfattelse ikke er godkendelsespligtig, idet ændringen ikke medfører forøget forurening. Miljøstyrelsens afgørelse kan påklages til miljøankenævnet.

Overjordiske tanke skal i henhold til miljøministeriets bekendtgørelse nr. 356 af

[Miljøministeren]

21. august 1980 anmeldes til kommunalbestyrelsen, hvilket er sket med skrivelse af 7. maj 1985 fra HTs konsulent International Steel Consulting A/S til miljøkontrollen i København.

Københavns magistrats 5. afdeling har med skrivelse af 16. oktober 1985 meddelt tilladelse til afledning af spildevand til offentlig kloak på en række vilkår.

Der er således givet de nødvendige tilladelser i medfør af miljølovgivningen.

Anlæg af denne art skal ud over at være godkendt af miljømyndighederne godkendes i henhold til bygge- og brandlovgivning.

Bolig- og byggedirektoratet i København har meddelt byggetilladelse til tankanlægget med skrivelse af 21. august 1985 og 18. november 1985.

Københavns brandvæsen har med skrivelser af 16. juli 1985 og 12. september 1985 godkendt anlægget i henhold til brandlovgivningen. Den endelige ibrugtagningstilladelse foreligger endnu ikke. Københavns brandvæsen har i øvrigt oplyst, at tankanlæg til dieselolie, som der her at tale om, ikke indebærer nogen risiko for eksplosion.«

Spm. nr. S 524

Til *arbejdsministeren* (13/1 86) af:

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

»Vil ministeren nedsætte grænseværdien for i det mindste brun asbest fra 0,5 til 0,2 fibre/cm³ således som i England?«

Begrundelse

Indtil begyndelsen af 1970'erne blev der anvendt store mængder af asbestholdigt isoleringsmateriale, og hertil blev fortrinsvis anvendt brun asbest. Det er derfor den brune asbest, arbejderne udsættes for, når de skal fjerne det asbestholdige isoleringsmateriale. Brun asbest antages at være langt farligere end hvid, og dette rammer isoleringsarbejderne hårdt, når de nu skal fjerne fortidens syn- der.

Alene i Københavns kommune skal der, jfr. Metal, nr. 22/85, anvendes 55 mill. kr. til at fjerne asbestholdig rørisolering fra Københavns 900 brønde i løbet af de næste 5 år. Hertil kommer lignende problemer fra mange private varmevekslerum, som også er isoleret med asbest. Og problemet er ikke et

københavnsk problem alene. Der er tilsvarende problemer i andre kommuner over hele landet.

Det skal påpeges, at også udsættelsen for en grænseværdi på 0,2 fibre/cm³ kan medføre kræft, men at det er uundgåeligt at udsætte arbejderne for fare, idet faren er endnu større ved at lade asbesten blive ved med at flyde rundt i varmebrøndene. Bedriftssundhedstjenesten har ved en række kontrolmålinger fundet ud af, at overgrænsen for asbest i luften var op til 35 gange overskredet i brøndene. Faren for arbejderne kan minimeres ved at iføre dem specielle dragter og masker samt ved at placere badevogne tæt op ad nedgangene til brøndene.

Svar (20/1 86):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

På baggrund af en udtalelse fra direktoratet for arbejdstilsynet kan jeg oplyse følgende:

Nyere undersøgelser tyder på, at brun asbest (amosit) kan ligestilles med blå asbest (crocidolit) med hensyn til helbredsskadelig virkning.

Brun asbest anvendes imidlertid ikke længere, og udsættelse sker kun i forbindelse med nedrivning af tidligere opsat brun asbest. De forholdsregler, der er fastsat for nedrivningsarbejder i asbestbekendtgørelsen, gælder uanset antallet af fibre i luften.

Direktoratet finder derfor, at en sænkning af grænseværdien for brun asbest alene ville være et skridt af teoretisk natur og ikke afspejle sig i en bedre beskyttelse af de beskæftigede. De, som beskæftiges med nedrivning m.v., er i forvejen nødt til at beskytte sig med personlige værnemidler.

Der arbejdes for tiden på at revidere asbestbekendtgørelsen og den tilhørende vejledning. Også emnet nedrivning m.v. vil blive nærmere vurderet i lyset af de erfaringer, der er gjort. Erfaringerne i Københavns kommune ved arbejde i fjernvarmebrønde tyder på, at en forsvarlig beskyttelse kun kan ske ved en udstrakt anvendelse af effektive personlige værnemidler m.v.

På baggrund af ovenstående finder jeg ikke baggrund for at anmode direktøren for arbejdstilsynet om at nedsætte grænseværdien for brun asbest.

Spm. nr. S 525

Til *arbejdsministeren* (13/1 86) af:

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

»Hvordan vil ministeren sikre sig, at direktøren for arbejdstilsynet stiller krav om, at de eksisterende asbestfri alternativer for plane H- og M-plader, skiferplader og M-bølgeplader, som man ifølge arbejdstilsynets redegørelse af 29. november 1985 om anvendelse af asbest forventede at opnå fuld produktion af med udgangen af 1985, erstatter asbestholdige, jfr. arbejdsministeriets bekendtgørelse nr. 148 af 30. april 1980 § 5?«

Begrundelse

Det er mere end ubehageligt, at bygningsarbejdere tvinges til at arbejde med asbestholdige eternitplader, men det er så meget desto mere forargeligt i de tilfælde, hvor der eksisterer erstatningsprodukter uden asbest, og hvor bygherrerne kræver asbestholdige produkter med økonomiske begrundelser.

I bekendtgørelsen om anvendelsen af asbest står der højt og tydeligt, at direktøren for arbejdstilsynet i enkelttilfælde kan stille krav om, at produkterne erstattes, når tilfredsstillende erstatning findes.

Ifølge arbejdstilsynets egen redegørelse eksisterede der tilfredsstillende erstatninger, hvad angår plane H- og M-plader, skiferplader og M-bølgeplader, og derfor må det omgående kræves, at de asbestholdige forbydes, så at grundlaget for en fortsat produktion dermed falder bort.

Svar (20/1 86):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Jeg har forelagt spørgsmålet for direktoratet for arbejdstilsynet, som udtaler følgende:

Det er ikke muligt overalt at erstatte H-plader. Forskelle i profil og styrke gør det nødvendigt endnu at bruge asbestholdige H-plader til f.eks. reparation af gamle tage og til især landbrugs- og industribyggeri, der konstruktionsmæssigt er gearret til H-pladerne.

Såfremt de asbestholdige plader ikke mere måtte bruges på disse særlige områder, ville efterspørgslen efter asbestfri plader blive så stor, at den p.t. ikke ville kunne tilfredsstilles

med det resultat, at store dele af den danske byggesektor ville komme til at ligge stille.

Samme forhold gør sig gældende på andre områder, hvor der endnu ikke er fuld produktionskapacitet på asbestfri alternative produkter. En for tidlig begrænsning ville endvidere bremse udviklingen af en bred vifte af miljømæssigt bedre produkter.

Direktoratet mener i øvrigt ikke, at der er nogen økonomisk fordel for bygherrer ved at bibeholde asbestholdige produkter, idet prisen for asbestfri produkter ifølge oplysninger fra Dansk Eternit-Fabrik A/S er de samme som for de asbestholdige.

Jeg finder ikke på det foreliggende grundlag baggrund for at pålægge direktøren for arbejdstilsynet at stille krav om erstatning af asbestholdige med asbestfri plader i alle tilfælde, hvor der anvendes de nævnte pladetyper.

Derimod vil jeg anmode direktøren for arbejdstilsynet om, at der i forbindelse med den forestående ændring af asbestbekendtgørelsen indgår overvejelser om at fastsætte differentierede tidsfrister for tilladelsen til anvendelse af forskellige typer af asbestcementplader alt efter de konkrete muligheder for at opfylde efterspørgslen efter de asbestfri plader.

Spm. nr. S 526

Til *arbejdsministeren* (13/1 86) af:

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

»Hvordan vil ministeren fremme, at alle busselskaber inkl. HT i deres eksisterende buspark overgår til asbestfri friktionsbelægninger?«

Begrundelse

I arbejdstilsynets redegørelse af 29. november 1985 om asbest meddeles det, at Århus Sporveje og Aalborg Omnibus Selskab udelukkende anvender asbestfri friktionsbelægninger ved isætning af nye bremsebelægninger. Der meddeles udelukkende om positive erfaringer. Af fordele nævnes: bedre bremseeffekt, lang levetid, bremsetromlernes levetid forlænges, og der opstår ikke problemer med vippen i rattet under opbremsning.

Disse erfaringer er så gode, at der ingen undskyldning er for ej at sørge for, at samtil-

[Elisabeth Bruun Olesen]

ge busselskaber isætter asbestfri friktionsbelægninger ved udskiftning af de gamle.

Svar (20/1 86):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Jeg har indhentet en udtalelse fra direktoratet for arbejdstilsynet.

Ifølge direktoratet har hovedstadsområdets trafikelskab (HT) problemer ved montering af asbestfri bremses på nogle af selskabets busser. Direktoratet har på denne baggrund ikke fundet det trafikikkerhedsmæssigt forsvarligt at påbyde asbestfri bremsebelægninger anvendt på alle busser.

Direktoratet vil imidlertid i nær fremtid forelægge HT de oplysninger om erstatningsmuligheder, som er modtaget fra Århus Sporveje og Aalborg Omnibus Selskab. Der vil da være bedre grundlag for en generel indsats på området.

Direktoratet har herudover taget kontakt med justitsministeriet med henblik på en generel drøftelse om erstatning af asbestholdige bremsebelægninger i køretøjer, herunder trafikikkerhedsmæssige aspekter.

Jeg kan henholde mig til direktoratets udtalelse, idet jeg selvsagt vil afvente resultatet af arbejdstilsynets drøftelser med HT og justitsministeriet, forinden jeg overvejer at gå nærmere ind i sagen.

Spm. nr. S 527

Til *ministeren for offentlige arbejder* (13/1 86) af:

Lilli Gyldenkilde (SF):

»Vil ministeren overveje at ændre beslutningen om erstatning for stormflodsskader, som bl.a. nogle beboere i Horsens har været udsat for, således at de, der har beboelse i kældre, også kan få del i erstatningsbeløbet?«

Begrundelse

Som bekendt er forsikringsselskaberne rendt fra det moralske ansvar i denne sag. Til erstatning herfor er der nu skabt en mulighed for de skaderamte ved, at det offentlige går ind og yder erstatning. Denne erstatning ydes blot ikke for bohavne o.lign. i kældre.

Dette er intet mindre end en katastrofe. I det følgende et eksempel. En enlig mor med to børn er skaderamt. Begge børn har værelser i kælderen. Værelserne var indrettet med alle de ting, børn på 15 år omgiver sig med. Dette er i tilfældet her opgjort til ca. 74.000 kr. Det skal bemærkes, at børnenes konfirmationsgaver alle gik til, idet vandet i værelserne stod op til ½ m fra loftet.

Den enlige mor med to børn, der er så hårdt ramt, får ikke noget som helst i erstatning med de kriterier, der er lagt til grund. Det er intet mindre end en katastrofal situation, denne familie er i. Derfor bør det på ny overvejes, måske ved en vurdering af de enkelte sager, om der ikke er grundlag eller måske kan skabes grundlag for en erstatning. Såfremt der ikke hjælpes nu, vil der uden tvivl være skabt nye klienter til bistandssystemet. Dette skulle ikke kunne lade sig gøre, når familien dels burde have haft erstatning af forsikringsselskabet, dels have haft del i den hjælp, det offentlige går ind med.

Svar (24/1 86):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

I reglerne for udbetaling af godtgørelse fra det offentlige i anledning af stormflodsskader er det som anført i spørgsmålets begrundelse bestemt, at godtgørelse ikke ydes for skade på løsøre i kældre.

Denne regel har jeg imidlertid lempet således, at egentlige beboelseslejemål i kælderetagen af ejendomme omfattes af godtgørelsesordningen. Begrundelsen for denne lempelse er, at lejerne i denne kategori af lejemål næppe tilhører den bedst stillede del af borgerne.

Er der i kælderen til et parcelhus indrettet beboelse for et enkelt eller enkelte medlemmer af en husstand, gælder hovedreglen imidlertid, nemlig at løsøre i kældre ikke omfattes af godtgørelsesordningen.

Begrundelsen for bestemmelsen er den naturlige betragtning, at løsøre af større værdi ikke bør anbringes i kældre, når skadelidte disponerer over anden beboelsesmulighed.

Det offentliges godtgørelsesordning må udformes og administreres på en sådan måde, at den enkeltes omsorg for at beskytte egne værdier ikke svækkes. En yderligere lempelse i den angivne regel end den, som

[Ministeren for offentlige arbejder]

jeg allerede har foretaget, anser jeg ikke for tilrådelig.

Jeg gør opmærksom på, at bygnings-skader i kælderetagen er omfattet af godtgørelses-ordningen.

Spm. nr. S 528

Til *arbejdsministeren* (14/1 86) af:

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

»Kan der i henhold til lov om fornyelse og forlængelse af kollektive overenskomster og aftaler m.v. indgås individuelle eller kollektive aftaler om overgangsvilkår til andre overenskomster eller aftaler m.v. end de hidtil gældende, når dette er begrundet i, at de pågældende personer på grund af f.eks. ny lovgivning eller virksomhedsoverdragelse ikke længere er dækket af de tidligere gældende overenskomster?«

Begrundelse

Funktionærlovens § 2, stk. 8, og lov om virksomhedsoverdragelse giver lønmodtageren en række rettigheder, som ofte ikke er umiddelbart opfyldt i de overenskomster og aftaler m.v., der gælder efter stillingsmæssige ændringer og overdragelse til en ny arbejdsgiver. Der er på arbejdsmarkedet tradition for, at sådanne problemer afklares gennem kollektive eller individuelle aftaler om overgangsvilkår fra det ene overenskomst- eller aftaleområde til det andet. Spørgsmålet rejser sig derfor, om lov om fornyelse og forlængelse af kollektive overenskomster og aftaler m.v. forhindrer en sådan praksis fremover.

Spørgsmålet er bl.a. aktuelt i forbindelse med lov om tjenestemandsansættelse ved Bornholmstrafikken og udlægningen af regionalafdelingerne ved statens seruminstitut til amtskommunal regie i henhold til indenrigsministeriets direktiver.

(*Besvaret sammen med nedenstående spm. nr. S 529*).

Spm. nr. S 529

Til *arbejdsministeren* (14/1 86) af:

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

»Kan aftaler om overgangsvilkår sikre bl.a. de pågældendes ret til aflønning i henhold til den anciennitet, de pågældende har

optjent i virksomheden før en virksomheds-overdragelse, jfr. funktionærlovens § 2, stk. 8, og lov om virksomhedsoverdragelse, selv om dette ikke er direkte hjemlet i de overenskomster eller aftaler m.v., der dækker den pågældende stillingsbetegnelse og det pågældende arbejdsområde efter ændringerne, men må gennemføres som en aftale om f.eks. visse personlige tillæg?«

Begrundelse

Der henvises til begrundelsen for det samtidige spørgsmål til arbejdsministeren nr. S 528.

Svar (20/1 86) på *spm. nr. S 528 og S 529*:

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Spørgsmålet angår to forskellige problemer.

1. Overgangsvilkår for overenskomstansatte i statens tjeneste, hvis stillinger ved ny lovgivning ændres til stillinger på tjenestemandsvilkår.

Den konkrete anledning til spørgsmålene herom er ifølge begrundelsen loven fra maj 1985 om tjenestemandsansættelser ved Bornholmstrafikken.

I et sådant tilfælde må overgangsvilkår fastsættes eller aftales efter tjenestemandstretens almindelige bestemmelser herom, således som de er forlænget ved loven om fornyelse og forlængelse af kollektive overenskomster og aftaler m.v., medmindre der er særlig hjemmel for at fravige dem. Det må ved Bornholmstrafikken antages at være tilfældet, idet det i bemærkningerne til lovforslaget herom ad § 1, stk. 1, er udtalt:

»Bestemmelsen bemyndiger ministeren for offentlige arbejder til umiddelbart at konvertere det nødvendige antal overenskomststillinger inden for en eller flere personalekategorier til det samme antal stillinger på tjenestemandsvilkår. Da forholdene for personalet på Bornholmstrafikken på grund af sejladsens længde m.v. adskiller sig væsentligt fra forholdene ved andre af statens overfarter, optages der på baggrund af lovens vedtagelse forhandlinger med tjenestemændenes centralorganisationer med henblik på fastsættelse af såvel klassificering som ansættelsesvilkår inden ansættelse i stillingerne.«

[Arbejdsministeren]

Funktionærloven kommer ikke til anvendelse på tjenestemænd, jfr. lovens § 1, stk. 3.

Loven om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse kommer ikke til anvendelse, da der ikke er tale om overdragelse af en virksomhed eller en del af en virksomhed.

2. Overgangsvilkår ved overdragelse af en virksomhed mellem offentlige myndigheder med forskellige overenskomster eller aftaler m.v.

Den konkrete anledning til spørgsmålene herom er efter begrundelsen udlægningen af regionalafdelingerne ved statens seruminstitut til amtskommunal regie i henhold til indenrigsministeriets direktiver.

Loven om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse fastsætter i § 2, stk. 1, at erhververen umiddelbart indtræder i de rettigheder og forpligtelser, der bestod på overdragelsestidspunktet i henhold til

- 1) kollektiv overenskomst og aftale,
- 2) bestemmelser om løn og arbejdsforhold, der er fastsat eller godkendt af offentlig myndighed, og
- 3) individuel aftale om løn og arbejdsforhold.

Dette indebærer, at parterne efter overdragelsen ikke uden særlig hjemmel kan foretage ændringer i ansættelsesvilkårene eller overenskomstforholdene eller aftale overgangsvilkår i videre omfang, end parterne før overdragelsen ville have kunnet gøre det efter de gældende overenskomster og aftaler m.v., således som de er fornyet eller forlænget ved loven om forlængelse af kollektive overenskomster m.v. Det følger efter arbejdsministeriets opfattelse af denne lovgivning, at overgang til ansættelse under de overenskomster og aftaler om løn- og ansættelsesvilkår, der gælder for erhververens virksomhed, først kan aftales efter udløbet af den i forlængelsesloven fastsatte periode.

Ved siden af forlængelsesloven og virksomhedsoverdragelsesloven er det ved funktionærlovens § 2, stk. 8, sikret, at en funktionær bevarer sin anciennitet efter overdragelsen.

Spm. nr. S 530

Til *arbejdsministeren* (14/1 86) af:

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

»Afgøres spørgsmål vedrørende fortolkning og overtrædelse af de overenskomstmæssige rettigheder uden indblanding udefra af de arbejdsretlige instanser, eller har lov om fornyelse og forlængelse af kollektive overenskomster og aftaler m.v. en retmæssig indflydelse herpå?«

Begrundelse

Der henvises til begrundelsen for det samtidige spørgsmål til arbejdsministeren nr. S 528.

Svar (20/1 86):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

I henhold til § 14 i lov om fornyelse og forlængelse af kollektive overenskomster og aftaler m.v. afgøres spørgsmål om overtrædelse og fortolkning af de ved loven fornyede og forlængede overenskomster og aftaler m.v. efter de sædvanlige fagretlige regler for det pågældende område.

Da de af loven omfattede kollektive overenskomster og aftaler m.v. er fornyet, henholdsvis forlænget, på de i loven fastsatte vilkår, er disse vilkår blevet en del af det samlede retsgrundlag, på hvilket de kompetente arbejdsretlige instanser skal træffe deres afgørelser.

Spm. nr. S 531

Til *boligministeren* (13/1 86) af:

Albrechtsen (VS):

»Hvad har den generelle prisudvikling været for forsikringer af udlejningsejendomme i perioden 1975-85 vist år for år, og hvad har i samme periode vist år for år udviklingen i forsikringsselskabernes faktiske udgifter til dækning af skader m.v. i ejendommene været?«

Begrundelse

Sagen om milliardindtægterne på arbejdsskedeforsikringerne - indtægter, der langt oversteg forsikringsselskabernes faktiske udgifter - giver anledning til øget opmærksomhed også på andre områder, hvor mennesker må betale til obligatoriske forsikringer.

Udlejningsejendomme skal brandforsikres, og der skal tegnes forsikring for ejendomsfunktionærer og medhjælpere. Der kan også

[Albrechtsen]

være tale om grundejerforsikring m.v. Disse forsikringer betales naturligvis af lejerne over huslejen, men det indebærer jo ikke, at lejerne dermed har nogen indflydelse på tingene, således som forholdene er i dag inden for den private udlejningssektor.

En gennemgang af udvalgte regnskaber foretaget af Lejernes Landsorganisation, Randersafdelingen, viser, at forsikringsudgiften i de undersøgte ejendomme er steget meget stærkt. I en ejendom (Udbyvej 148 i Randers) steg forsikringsudgiften fra 665 kr. pr. 1. maj 1975 til 8.150 kr. pr. 18. oktober 1982, en stigning på 1.125 pct. på 7½ år. På Fuglebakken 30 kostede forsikringerne pr. 31. oktober 1980 3.075 kr. og pr. 23. september 1983 8.119 kr., en stigning på 164 pct. på knap 3 år, mens prisstigningen i Sennelsgade 4 var på 24 pct. på 15 måneder, fra 8.300 kr. pr. 10. juni 1983 til 10.308 kr. pr. 20. september 1984.

Disse eksempler er naturligvis ikke tilstrækkelige til at dokumentere en generel tendens, men hvis de er udtryk for en generel tendens, så kan det næppe tænkes, at forsikringsselskabernes udgifter er fulgt tilsvarende med.

Svar (21/1 86):

Boligministeren (Bollmann):

Boligministeriets årlige regnskabsundersøgelse af de almennyttige boligselskabers driftsforhold udgør det eneste tilgængelige statistiske materiale til belysning af prisudviklingen for forsikringer til udlejningsejendomme. Denne undersøgelse omfatter 1/3 af samtlige lejligheder i den almennyttige boligmasse og er dermed repræsentativ for forholdene i den almennyttige udlejningssektor. Oplysninger for årene 1978-83 er vist i nedenstående tabel 1.

Tabel 1: De almennyttige boligselskabers udgifter til forsikringer (kr./m²).

	1978	1979	1980	1981	1982	1983
Gennemsnitlige udgifter pr. m ²	2,2	2,5	2,8	3,2	3,7	4,2

Der foreligger ikke sammenlignelige oplysninger fra før 1978 og på indeværende tidspunkt ikke oplysninger for 1984 og 1985.

Det må nok antages, at udgifterne til forsikring for private udlejningsejendomme i gennemsnit ligger på et nogenlunde tilsvarende niveau som for de almennyttige selskaber, da forsikringsudgiften i væsentlig grad er bestemt af panthaverkrav til en dækkende bygningsbrandforsikring. Der kan være en vis variation i udgifterne, afhængigt af særlige forhold og udlejers valg af graden af forsikringsdækning på de områder, der ikke bestemmes af eksterne interessenters krav.

Forsikringstilsynet oplyser, at der ikke foreligger statistisk materiale til belysning af forsikringsselskabernes faktiske udgifter til dækning af skader vedrørende udlejningsejendomme.

Spm. nr. S 532

Til justitsministeren (13/1 86) af:

Leif Hermann (SF):

»Vil ministeren drage omsorg for, at de anklageskrifter, der udfærdiges i politiadvokatur N ved Københavns politi, opfylder retsplejelovens krav om klarhed og præcision?«

Begrundelse

Der henvises til omtalen den 10. januar 1986 i dagbladet Information af en sag, hvori anklagemyndigheden havde rejst tiltale for indsmugling af hash fra Spanien til Danmark.

Svar (22/1 86):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Det kan oplyses, at reglerne om udformningen af anklageskrifter er indeholdt i retsplejeloven, og at vurderingen af, hvorvidt anklagemyndighedens udformning af anklageskrifter er i overensstemmelse med retsplejelovens regler, henhører under domstolene i forbindelse med behandlingen af de enkelte sager.

For så vidt angår den konkrete sag, som der er henvist til i begrundelsen for spørgsmålet, har politidirektøren i København over for justitsministeriet oplyst, at der i forbin-

[Justitsministeren]

delse med sagens behandling i retten af tiltaltes forsvarer blev rejst indsigelse mod anklageskriftets udformning. Politidirektøren har videre oplyst, at retten afviste den rejste indsigelse.

Spm. nr. S 533

Til *ministeren for kulturelle anliggender* (14/1 86) af:

Thoft (SF):

»Hvilke bestræbelser agter ministeren at igangsætte for at sikre, at unge fra lande uden for EF, herunder ikke mindst de nordiske, får adgang til samme rabatordninger for unges adgang til museer og kulturelle arrangementer, som blev aftalt på EF-kulturministrenes møde den 20. december 1985, og som kun gælder unge fra EF-landene?«

Begrundelse

Det kulturpolitiske samarbejde er ikke en EF-sag. Ministerens eneste legitimation for fortsat at deltage i kulturharmoniseringen er derfor, at hun bestandig sikrer, at lande uden for EF, herunder ikke mindst de nordiske lande, får mulighed for at deltage i dette samarbejde, såfremt de måtte udtrykke ønske herom.

Den 20. december 1985 vedtog kulturministrene fra EF-landene forsamlet i Rådet imidlertid, at nationale rabatordninger for unges adgang til museer og kulturelle arrangementer også skulle omfatte unge fra de øvrige EF-lande.

Når jeg ved, hvilken vægt regeringen og ikke mindst kulturministeren lægger på det nordiske samarbejde, undrer det mig, at ministeren ikke har søgt de øvrige nordiske lande inddraget i denne ordning.

Svar (23/1 86):

Ministeren for kulturelle anliggender (Mimi Stilling Jakobsen):

På mødet den 20. december 1985 vedtog EF-ministrene en resolution, der har til formål at udstrække eller at tilskynde til at udstrække de særlige vilkår eller rabatordninger for adgang til museer og kulturelle arrangementer, der gælder for landets egne unge, til også at omfatte unge fra alle øvrige medlemsstater.

På mødet den 13. december 1985 i folketingets markedsudvalg orienterede jeg udvalget om denne resolution, herunder at jeg – blandt andet ved udgangen af FN's ungdomsår – kunne gå ind for den foreslåede tekst, idet de rabatordninger, som individuelt fastsat findes i Danmark, allerede normalt gælder for udlændinge både fra EF-lande og fra tredjelande, herunder de nordiske lande. Resolutionen ændrer ikke på denne ligelighed.

Såfremt spørgeren – hvad der ikke er klart efter spørgsmålets formulering – finder, at resolutionen tillige burde sikre den samme ligelighed i de øvrige EF-lande over for unge fra tredjelande, skal jeg minde om, at resolutionen netop ikke er en EF-beslutning, men en hensigtserklæring fra EF-landenes kulturministre. I en sådan ministerresolution kan der i modsætning til i EF-beslutninger ikke fastsættes regler, der sikrer denne ligelighed.

Jeg kan i øvrigt bekræfte spørgerens opfattelse af regeringens bestræbelser på at skabe forståelse for, at kulturelle initiativer og aktiviteter mellem EF-landene bør være åbne for deltagelse fra andre lande i Europa, herunder de nordiske lande. Som bekendt har disse bestræbelser allerede givet positive resultater i en række samarbejdsresolutioner omfattende både ministerresolutioner og »blandede rådsresolutioner« på kulturområdet.

Spm. nr. S 534

Til *boligministeren* (15/1 86) af:

Albrechtsen (VS):

»Hvor stort er det samlede antal beboelseslejligheder, herunder i ejerlejlighedsejendomme samt i udlejede enfamiliehuse m.v., som findes i udlejningsejendomme med mindre end syv lejligheder i Århus kommune?«

Begrundelse

Venstresocialisternes byrådsgruppe i Århus stillede den 8. december 1985 skriftligt spørgsmål til rådmanden for magistratens 2. afdeling og bad om at få at vide, hvor mange lejligheder der findes i udlejningsejendomme med mindre end syv lejligheder, det vil sige, hvor mange lejligheder der ville blive omfattet af det såkaldte småhuskapitel i det socialdemokratiske lejelovsforslag, hvorefter disse lejligheder ikke længere skal omfattes af den omkostningsbestemte husleje med det resul-

[Albrechtsen]

tat, at ejeren ikke længere konkret skal dokumentere udgifterne.

I rådmandens svar, der forelå den 27. december 1985, oplyses, at kommunen ikke umiddelbart er i besiddelse af disse oplysninger, og at det vil være forbundet med en del udgifter at fremskaffe dem.

Men så må ministeren jo træde hjælpende til. Ministeren har tidligere oplyst tallet for hele landet, nemlig 153.000, hvoraf de 128.000 findes i kommuner, hvor der i dag er huslejeregulering, og hvor lejerne i »småhuse« altså efter forslaget ville miste deres nuværende rettigheder. Tallet for Århus må derfor også være kendt.

I tallet ønskes medtaget antallet af udlejede ejerlejligheder i udlejningejendomme med mindre end syv udlejede boliger samt udlejede parcelhuse, enfamiliehuse m.v.

Foreløbigt svar (23/1 86):

Boligministeren (Bollmann):

Den ønskede oplysning findes ikke umiddelbart i ministeriet, men vil blive fremskaffet snarest muligt.

Spm. nr. S 535

Til *arbejdsministeren* (15/1 86) af:

Jette Thomsen (KF):

»Hvilke initiativer agter ministeren at tage for at afhjælpe mangelen på syersker i Herningområdet?«

Begrundelse

Ifølge oplysninger fra specialarbejderskolen i Herning er der i øjeblikket 116 kvinder på venteliste til skolens kursus, samtidig med at lokale virksomheder mangler 50-60 kvalificerede syersker.

Svar (24/1 86):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Uddannelsesrådet for specialarbejdere under arbejdsministeriet besluttede den 16. januar 1986, at den i august 1985 etablerede midlertidige ekstra symlinje på specialarbejderskolen i Herning vil blive opretholdt frem til sommerferien d.å., hvor det herefter pålægges skolen og brancheudvalget at tage situationen op til fornyet og nøje vurdering.

Der vil hermed være tale om, at Herningskolen indtil videre opretholder den meget store udvidelse af kapaciteten til uddannelse af syersker, der er sket i de seneste år.

På Herningskolen er der på symlinjen blevet uddannet følgende antal syersker:

1983: 250 personer

1984: 360 personer

1985: 400 personer

svarende til stigninger på 44 pct. fra 1983 til 1984 og 11 pct. fra 1984 til 1985.

Hertil kommer, at regeringen i december måned 1985 afsatte 125 mill. kr. ekstra på finansloven for 1986. Disse penge skal bruges til initiativer over for flaskehalsproblemerne. Der er endnu ikke taget stilling til den nærmere anvendelse, idet den mere præcise kortlægning af problemernes omfang og udarbejdelsen af konkrete forslag for øjeblikket foregår i et ministerudvalg og et hurtigt-arbejdende parallelt embedsmandsudvalg.

Jeg kan i øvrigt henvise til besvarelsen af spørgsmål nr. S 541 af 15. januar 1986 fra Helge Sander (V).

Spm. nr. S 537

Til *økonomiministeren* (15/1 86) af:

Stavad (S):

»Indebærer ministerens svar af 14. januar 1986 på spm. nr. S 471 og S 472, at Nationalbanken vil tage initiativ til at neutralisere en fortjeneste ved skattetækningsarrangementer, hvor pengeinstitutter har medvirket, såfremt disse arrangementer skønnes i strid med Nationalbankens henstillinger?«

Begrundelse

Det vil være uheldigt, om pengeinstitutter, som overtræder henstillinger fra Nationalbanken, opnår en konkurrencefordel i forhold til pengeinstitutter, som følger henstillingerne.

Skønnes arrangementerne yderligere i strid med bank- og sparekasselovens § 1, stk. 6, om god pengeinstitutpraksis som anført af industriministeren i besvarelse af samme dato af spørgsmål nr. S 473, bør der under alle omstændigheder tages initiativer, som fjerner en eventuel fortjeneste.

Svar (23/1 86):

Økonomiministeren (Anders Andersen):

Jeg har fra Danmarks Nationalbank indhentet følgende udtalelse:

»Nationalbanken har, jfr. bankens pressemeddelelse af 17. ds., taget initiativ til oprettelse af et udvalg med repræsentanter for Nationalbanken og pengeinstitutternes organisationer, som bl.a. skal se på tilfælde af markedsføring af lån, der tager sigte på at udnytte skattefordele, inden skattereformen træder i kraft den 1. januar 1987. Nationalbanken går ud fra, at pengeinstitutterne loyalt vil efterleve henstillinger fra et sådant fælles udvalg, hvorved spørgsmålet om konkurrencemæssige fordele bliver uaktuelt. Det kan tilføjes, at der efter Nationalbankens opfattelse ikke er legal hjemmel og i øvrigt heller ikke praktiske muligheder for at opføre og inddrage fortjeneste, der måtte kunne opnås ved sådanne arrangementer.«

Jeg kan tilslutte mig dette og vedlægger til orientering bankens pressemeddelelse af 17. ds.

Bilag

Danmarks Nationalbank

17. januar 1986

Danmarks Nationalbank og pengeinstitutternes organisationer har på et møde i dag drøftet udviklingen i pengeforholdene.

Inden for det markedsorienterede system til regulering af udviklingen i pengeinstitutternes balancer, som har været gældende siden juni 1985, blev det aftalt at fastholde basisstigningstakten for indlån på 10 pct. i 1. kvartal 1986, men sænke den til 9 pct. i 2. kvartal. Pengeinstitutter, der har større indlånstigning end basisstigningstakten, indbetaler 20 pct. af det overskydende beløb som særligt indskud i Nationalbanken den næstfølgende måned.

Forrentningen af de særlige indskud fastsættes af Nationalbanken i forhold til pengemarkedsrenten. Indlånstigningen i pengeinstitutterne har gennem efteråret ligget på et højt niveau og nåede i december 1985 op på 19 pct. sammenholdt med de gennemsnitlige indlån i december 1984. Dette medfører særlige indskud i februar 1986 på 3,9 mia kr. Forrentningen af de særlige indskud, der er 1 pct. under pengemarkedsrenten i januar, sænkes til 2 pct. under pengemarkedsrenten i februar.

I fortsættelse af Nationalbankens henstilling til pengeinstitutterne af 4. december 1985 om at afholde sig fra aktiv markedsføring af lån til forbrugsformål blev det aftalt at nedsætte et udvalg, som skal vurdere, om konkrete tilfælde af markedsføring i 1986 er i overensstemmelse med henstillingen. Udvalget vil tillige se på tilfælde af markedsføring af lån, der tager sigte på at udnytte skattefordele, inden skattereformen træder i kraft den 1. januar 1987. Udvalget sammensættes af repræsentanter for Nationalbanken og pengeinstitutternes organisationer med nationalbankdirektør Richard Mikkelsen som formand.

Spm. nr. S 540

Til *ministeren for offentlige arbejder* (15/1 86) af:

Tommy Dinesen (SF):

»Har ministeren planer om at fremskynde byggeriet af to sandpumpere til brug ved Hirtshals og Esbjerg samt af en ny færge til Samsø-Kalundborg-ruten på baggrund af den aktuelle værftssituation?«

Begrundelse

Til finansloven for 1986 var der et socialdemokratisk forslag med tilslutning fra SF om byggeri af to sandpumpere til afløsning af to forældede sandpumpere.

Ligeledes var der til finansloven for 1985 forslag om bygning af en færge til Kalundborg-Samsø-ruten, og DSB har set på brugte færger til ruten, som ikke kunne bruges, da man alligevel står over for udskiftninger ret hurtigt, så beslutning om nybyggeri på disse to områder kunne afhjælpe noget af den fortvivlede arbejdspladssituation inden for værftsindustrien.

Svar (23/1 86):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

Efter meget grundige overvejelser blev der i 1985 indgået aftale om at chartre to fartøjer til statens uddybningsmateriel i en forsøgsperiode.

At afgive bestilling nu på nybygninger vil være i strid med forsøgsordningens grundidé, nemlig at indvinde erfaring for på læn-

[Ministeren for offentlige arbejder]

gere sigt at kunne disponere på den mest hensigtsmæssige måde alle forhold taget i betragtning.

Jeg har over for folketingets udvalg om offentlige arbejder og finansudvalget nærmere redegjort for begrundelsen for at gå ind i forsøgsordningen. Her skal jeg kun kort sige, at ledig, egnet kapacitet på markedet bør udnyttes, før nyt materiel bygges. For en charterordning taler også, at staten herved lettere kan råde over tidssvarende materiel.

Om bygning af en ny færge til Samsøoverfarten kan jeg oplyse, at DSB på nuværende tidspunkt ikke har aktuelle planer herom. Den nuværende færge har gennemgået et klasseeftersyn i 1984. Næste klasseeftersyn finder først sted i 1988-89, og inden da skal der tages stilling til, om færgen skal udskiftes med en mere tidssvarende færge.

Spm. nr. S 541

Til *arbejdsministeren* (15/1 86) af:

Helge Sander (V):

»Hvornår vil ministeren fordele de penge, ministeren har fået til løsning af flaskehalsproblemer på arbejdsmarkedet, således at der bl.a. kan blive uddannet flere syersker i Herning-Ikast-området?«

Begrundelse

Regeringen har i finansåret 1986 fået afsat 125 mill. kr. som et ekstrabeløb på finansloven beregnet til løsning af flaskehalsproblemer på arbejdsmarkedet, navnlig beregnet til områder, hvor der på én gang er mangel på kvalificeret arbejdskraft og på uddannelseskapacitet. Den 11. januar 1986 har statsministeren til Jyllands-Posten udtalt, at han specielt vil have opmærksomheden henledt på problemerne i Herning-Ikast-området, når der skal bevilges penge til erhvervsuddannelser.

På grund af det økonomiske opsving vokser tekstil- og konfektionsindustrierne i Herning-Ikast-området stadig, og mangelen på syersker tiltager. Derfor er utålmodigheden i området også voksende for at få bevilget midler til flere uddannelsespladser.

Svar (24/1 86):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Uddannelseskapaciteten for syersker i Herningområdet er i de senere år blevet kraftigt udvidet, fra 1983 til 1985 med mere end 50 pct. Denne kapacitet vil indtil videre blive opretholdt.

Uddannelsesrådet for specialarbejdere under arbejdsministeriet besluttede den 16. januar 1986, at den i august 1985 etablerede ekstra sylinje på specialarbejderskolen i Herning ville blive opretholdt frem til sommerferien d.å., hvor det herefter pålægges skolen og brancheudvalget at tage situationen op til fornyet og nøje vurdering.

I forbindelse med den normale budgetprocedure inden for specialarbejderområdet har brancheudvalget for beklædning og tekstil udtalt en forventning om uændret beskæftigelse og uændret kursusbehov på landsplan i 1986 i forhold til 1985.

Med henblik på en mere præcis kortlægning af flaskehalsproblemernes omfang og udarbejdelse af konkrete forslag til imødegåelse af disse problemer nedsatte regeringen i slutningen af september måned 1985 et ministerudvalg og et hurtigtarbejdende parallelt embedsmandsudvalg.

Som led i dette arbejde vil der blive taget stilling til den nærmere fordeling af de 125 mill. kr., der skal anvendes med henblik på at sikre en så hurtig og fleksibel omstilling som muligt på arbejdsmarkedet og for at hindre en længerevarende tilstand med arbejdskraftmangel i bestemte erhverv.

Jeg kan i øvrigt henvise til besvarelsen af spørgsmål nr. S 535 af 15. januar 1986 fra Jette Thomsen (KF).

Spm. nr. S 542

Til *ministeren for skatter og afgifter* (15/1 86) af:

Svend Åge Petersen (KF):

»Finder ministeren, at det er rimeligt, at en medarbejder i en kommunal skatteforvaltning i dagspressen opfordrer medarbejdere i de kommunale forvaltninger til at medvirke til skattetænkning ved forslag om, at de ansatte skal købe rådhusenes inventar og så igen udleje dette inventar til kommunen?«

Begrundelse

Det bekymrer spørgeren meget, at en ansat i en kommunal skatteforvaltning, der må for-

[Svend Åge Petersen]

modes at have særlig skattemæssig indsigt, i dagspressen opfordrer kommunerne og de kommunalt ansatte til at gå aktivt ind for skattetænkning, som alle forligspartierne om skattereformen har ønsket at forhindre.

Svar (23/1 86):

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

Jeg går ud fra, at spørgsmålet sigter til nogle udtalelser, som en kommunalt ansat revisor er citeret for i dagspressen.

Udtalelserne går ud på, at kommunerne som et led i overholdelsen af budgetrammerne kan udleje deres inventar til medarbejderne, som så skal leje inventaret tilbage til kommunen. Arrangementet skal medvirke til, at kommunerne helt eller delvis undgår virkningerne af en overskridelse af budgetrammerne for 1984.

Den pågældende revisor forudsætter, at den kommunalt ansatte medarbejder skal finansiere sit køb af kommunalt inventar (f.eks. en EDB-maskine) ved hjælp af et udlån, der forrentes med ca. 8 pct. p.a., og at kommunen opnår en forrentning af salgssummen på ca. 10 pct. p.a. Det er endvidere forudsat, at lejen fastsættes til et beløb, der svarer til kommunens renteindtægt.

Efter det oplyste synes jeg ikke, at det ser ud til, at arrangementet i særlig grad er præget af skattetænkning. Under de angivne forudsætninger skal den kommunalt ansatte medarbejder betale indkomstskat af sin lejeindtægt på ca. 10 pct. af overdragelsessummen, og han kan fradrage sin renteudgift på ca. 8 pct. af summen. Forudsat at overdragelsessummen er over 25.000 kr. og lejeperioden over 6 måneder, kan medarbejderen ikke foretage skattemæssige afskrivninger på inventaret; det følger af de regler om lease-back, der blev gennemført ved en ændring i afskrivningsloven i december 1983. Da kommunen ikke er skattepligtig, gælder lease-back-reglen også, når aktivet kun har en eller to ejere; det står i afskrivningslovens § 34 A, stk. 4.

Selv om de pågældende udtalelser ikke i særlig grad henhører under skatteministerens område, forstår jeg fuldt ud den bekymring, som hr. Svend Åge Petersen giver udtryk for i begrundelsen for spørgsmålet. Som skatteminister har jeg dog ingen adkomst til at gribe ind over for den pågældende revisor.

Spm. nr. S 543

Til *arbejdsministeren* (15/1 86) af:

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

»Hvordan harmonerer ministerens hensigt om at forbyde arbejdsløse at tage enkeltfagskurser i dagtimerne med bestræbelserne om at kvalificere de langtidsarbejdsløse til at genindtræde på arbejdsmarkedet, jfr. Information den 15. januar 1986?«

Begrundelse

Mange arbejdsløse, især ufaglærte kvinder, er gået ud af skolen efter 7. eller 8. klasse og mangler derfor skolemæssig baggrund for efteruddannelse og omskoling. Nu blokerer ministeren for, at disse arbejdsløse kan bruge deres arbejdsløshed til noget fornuftigt – tage enkeltfagskurser samt HF-enkeltfagsundervisning – for derefter at gå i gang med uddannelse. Disse mennesker vil nu blive låst uhjælpeligt fast i deres arbejdsløshedssituation, og regeringens mange smukke hensigter om nødvendigheden af efter- og videreuddannelse forbliver ord uden reelt indhold. Man får faktisk en rigtig dårlig smag i munden.

Svar (24/1 86):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Informations oplysninger hidrører fra et udkast til lovforslag, som har været sendt til teknisk høring hos en række instanser.

Efter at forslaget har været til høring, har jeg besluttet at ændre det således, at det nu bliver muligt at bevare dagpengereetten under deltagelse i dagundervisning på indtil 12 timer om ugen uden begrænsninger med hensyn til undervisningens faglige indhold.

Efter forslaget vil deltagelse i undervisning i dagtimerne ikke udelukke deltagelse i samme eller anden form for undervisning om aftenen eller i weekenden. Det vil herefter være muligt at deltage i f.eks. HF-enkeltfagsundervisning både om dagen og om aftenen, hvilket er en lempelse i forhold til de gældende regler.

Herudover har jeg ændret forslaget således, at dagpengereetten kan bevares under deltagelse såvel i undervisning svarende til folkeskolens 8.-10. klassetrin som i erhvervs-

[Arbejdsministeren]

forberedende uddannelser i dagtimerne og uden nogen timebegrænsning.

Spm. nr. S 544

Til *arbejdsministeren* (15/1 86) af:

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

»Skal de midler, der spares ved at gøre unge ufaglærtes dagpengeberettigelse mere besværlig, bruges til at forhøje statens uddannelsesstøtte, jfr. Information den 15. januar 1986?«

Begrundelse

Ifølge Information den 15. januar 1986 skal unge ufaglærte under 20 år først have dagpengeret efter 18 måneders medlemskab af en A-kasse og 12 måneders arbejde mod i dag 12 måneders medlemskab og 26 ugers arbejde. Undervisningsministeren har ofte i diskussionen om statens uddannelsesstøtte ladet antyde, at det var uretfærdigt, at unge arbejdsløse havde bedre økonomiske vilkår end studerende, og ministerens konklusion har været, at man skulle tage fra de lidt mindre fattige (de unge arbejdsløse) og give til de endnu fattigere (de studerende).

Svar (23/1 86):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Det har været overvejet at skaffe delvis dækning for de forbedringer af statens uddannelsesstøtte, som regeringen overvejer, ved at skærpe reglerne for unge arbejdsløses dagpengeret. Forslaget har været sendt til teknisk høring hos en række instanser.

Informations oplysninger stammer formentlig herfra.

Imidlertid har der vist sig det meget glædelige, at udviklingen gennem den seneste tid har bevirket et fald i ungdomsarbejdsløsheden og dermed et fald i de samlede udgifter til arbejdsløshedsdagpenge til unge ledige.

Jeg har derfor fået regeringens tilslutning til at lægge forslaget om skærpselse af unges dagpengeret på hylden.

Forslaget indgår således ikke i det lovforslag, jeg vil fremsætte inden udgangen af januar måned om regulering af dagpenge og efterløn.

Spm. nr. S 545

Til *arbejdsministeren* (15/1 86) af:

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

»Med hvilken begrundelse skal de 2 procents dagpengeforhøjelse pr. 1. april 1986 gælde frem til 1. oktober 1987, og mener regeringen, at dens økonomiske politik vil udvikle sig sådan, at den umuliggør en forhøjelse før denne dato, jfr. oplysninger i Information 15. januar 1986?«

Begrundelse

Da dagpengene blev besluttet hævet, motiverede regeringen det med, at nu var der råd til det på grund af regeringens »succesfyldte« økonomiske politik. Det kunne derfor være interessant at vide, om regeringen mener, at dens økonomiske politik vil tage en vending, der umuliggør en forhøjelse før om små 2 år.

Svar (24/1 86):

Arbejdsministeren (Grethe Fenger Møller):

Informations oplysninger hidrører formentlig fra bemærkningerne til et udkast til lovforslag, som har været udsendt til teknisk høring hos en række instanser.

Det fremgår af udkastet, at der samtidig med forslaget om den særlige 2 procent-regulering foreslås, at bortfaldet af pristalsregulering af beregningsgrundlaget for dagpengenes højeste beløb videreføres yderligere 1 år indtil 1. oktober 1987. Baggrunden herfor er, at regeringen først vil tage endelig stilling til, hvorledes den fremtidige reguleringsordning bør være, når Bonnerupudvalget i efteråret 1986 afgiver betænkning med forslag til et forbedret finansieringssystem for arbejdsløshedsforsikringen.

Spm. nr. S 546

Til *energiministeren* (15/1 86) af:

Maisted (FD):

»Ministeren bedes kommentere artiklen »Politisk genistreg bag ny dansk olieagt« i Børsens Nyhedsmagasin den 6. januar 1986 omhandlende oliechefens genistreg bl.a. ved dannelse af et nyt selskab, Danop A/S.«

Begrundelse

[Maisted]

Offentligheden mangler ministerens kommentar til regeringens bestræbelser for at privatisere naturgassen og offshorebranchen, bl.a. med støtte af den tidligere energiminister Poul Nielson.

Svar (22/1 86):

Energiministeren (Enggaard):

I min redegørelse fra april 1985 til folketingets energipolitiske udvalg om 2. udbudsrunde blev det tilkendegivet, at det er en væsentlig målsætning i 2. udbudsrunde, at der i et mindre antal tilladelser opnås et fast grundlag for dansk operatørskab, enten fra begyndelsen af efterforskningen eller i en senere fase af virksomheden. Det blev endvidere tilkendegivet, at det efter regeringens opfattelse er rigtigt at samle den viden, som findes i nogle private selskaber og i DOPAS, således at denne gruppe i fællesskab løser operatøropgaven.

Regeringen tog derfor i foråret 1985 initiativ til at få afklaret, om der kunne etableres et operatørsamarbejde mellem private danske virksomheder og DOPAS. Denne afklaring afsluttedes med et positivt resultat i juni 1985, hvilket jeg redegjorde for i min besvarelse af spørgsmål fra folketingets energipolitiske udvalg om 2. udbudsrunde, jfr. udvalgets beretning af 10. juni 1985, der er optrykt på blad nr. 959.

Jeg finder det nu som dengang overordentlig tilfredsstillende, at det på kort tid har været muligt at danne et fælles statsligt-privat selskab til at varetage den vigtige operatørrolle på en del af den danske undergrund.

Spm. nr. S 547

Til *forsvarsministeren* (15/1 86) af:

Albrechtsen (VS):

»Vil ministeren nu erkende, at der ikke har været dækning for ministerens gentagne påstand om, at regeringen ikke lægger pres på SAS for at begrænse piloternes frie erhvervsvalg?«

Begrundelse

To gange tidligere har ministeren i svar til spørgeren fastholdt den påstand, at regeringen ikke lægger pres på SAS for at begrænse piloternes frie erhvervsvalg.

Ikke desto mindre har regeringen hele tiden arbejdet på at bruge sin indflydelse i SAS til at få SAS til at ansætte færre piloter fra flyvevåbnet.

Og dette bekræftes nu fuldt ud ifølge Radioavisen den 15. januar 1986, hvori det med Aalborg Stiftstidende som kilde oplyses, at regeringen – via trafikministeren – faktisk har besluttet at bruge sin indflydelse i SAS netop til dette formål.

Der er tale om et helt usagligt indgreb over for SAS, idet det afgørende for SAS' ansættelsespolitik jo alene bør være behovet for piloter og ikke alle mulige andre SAS uvedkommende hensyn.

Og dermed er der jo også i realiteten – på trods af ministerens tidligere svar – simpelt hen tale om et forsøg på at begrænse piloternes frie erhvervsvalg og fjerne deres valgmuligheder for at stavnsbinde dem i forsvaret.

Svar (24/1 86):

Forsvarsministeren (Engell):

Idet jeg henviser til mine tidligere svar af 26. november 1985 på spørgsmål nr. S 294 og af 20. december 1985 på spørgsmål nr. S 416, skal jeg gentage, at hverken regeringen eller forsvarets ledelse har lagt pres på SAS for at begrænse piloters ret til efter tjenestepligtsperiodens udløb at søge anden beskæftigelse, herunder som piloter i civile luftfartsselskaber. De drøftelser, der føres med SAS, drejer sig om SAS' rekruttering.

Spm. nr. S 549

Til *justitsministeren* (16/1 86) af:

Thoft (SF):

»Kan ministeren forsikre, at alle de våben, der er afleveret i forbindelse med frit lejdeordningen i januar 1986, og som i øvrigt inddrages som et normalt led i politiets arbejde, bliver destrueret, for så vidt der ikke er tale om genstande, der overdrages danske museer?«

Begrundelse

I spørgsmål nr. S 202 til justitsministeren af 4. november 1985 rejste spørgeren spørgsmålet om, hvad der skete med de våben, som var indleveret ved tidligere frit lejdeordninger, og fik af ministerens svar det indtryk, at

[Thott]

de våben, som ikke endte på museer, blev destrueret. Jeg var glad for dette svar, men læser nu i Aarhus Stiftstidende, at politiet siden 1978 har afholdt flere auktioner, hvor våbenhandlere har kunnet købe våben af politiet.

Det forekommer lidet hensigtsmæssigt, at politiet på denne måde medvirker til at bringe inddragne eller afleverede våben i omløb, og spørgeren beder derfor ministeren anmode politiet om at opføre med at bringe allerede inddragne våben i omløb gennem salg.

Det bør tilføjes, at spørgeren er indforstået med, at et mindre antal antikke våben overdrages til danske museer under den forudsætning, at disse ved tyveri ikke kan bruges. Således mener jeg, at politiet bør stille som absolut betingelse for at udlevere våben til museerne, at disse ikke udstilles i brugbar stand.

Svar (24/1 86):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Justitsministeriet har ved gennemførelsen af det frie lejde i januar 1986 tilkendegivet, at de våben, som kommer ind ved auktionen, som altovervejende hovedregel vil blive destrueret.

Med hensyn til de våben m.v., som indtages som led i politiets almindelige arbejde, kan jeg oplyse, at politiet årligt medvirker ved konfiskation af et betydeligt antal våben. Rigspolicechefen har oplyst, at der også for så vidt angår konfiskerede våben for hovedpartens vedkommende sker destruktion.

Et antal funktionsdygtige våben bortsælges dog ved auktionssalg til godkendte våbenhandlere. Indtægterne ved dette salg – der har fundet sted siden 1976 – andrager for tiden årligt 400.000–500.000 kr. Der er ikke ved rigspolicechefembedet i den nævnte periode registreret tilfælde, hvor sådanne solgte våben på ny er blevet anvendt til gennemførelse af en overtrædelse af straffeloven. En væsentlig del af de bortsolgte våben videregives til udlandet.

Rigspolicechefen har supplerende bemærket, at han ud fra et politimæssigt synspunkt finder det ubetænkeligt at fortsætte den beskrevne procedure for så vidt angår destruktion og salg af konfiskerede våben, som år-

ligt indbringer staten et ikke helt ubetydeligt beløb. Jeg er enig med rigspolicechefen heri.

Spm. nr. S 551

Til *justitsministeren* (16/1 86) af:

Lenger (VS):

»Vil ministeren oplyse, hvad der bliver af de våben, som med mellemrum indsamles under løfte om frit lejde, eller som beslaglægges af politiet?«

Begrundelse

Så vidt spørgeren er orienteret, sorteres våben, som indkommer ved beslaglæggelse eller ved direkte aflevering mod løfte om frit lejde, i tre bunker:

Den første, som består af ubrugelige eller dårlige våben, sendes til destruktion på Stålvæværket i Frederiksværk. Den anden, som er antikke eller særlige våben, afleveres til frihedsmuseet eller andre museer. Den tredje bunke, som består af våben, der fortsat kan bruges, sælges på lukkede våbenauktioner, hvor f.eks. våbenhandlere har adgang, og videresælges efterfølgende til det store antal danskere, som har våbentilladelse, hvorefter de så kan opbevare dem på væggen hjemme i stuen, indtil de engang bliver stjålet eller på anden måde kommer i omløb igen.

Mellem år og dag kommer politiet i besiddelse af våben, som de allerede én gang har beslaglagt – og videresolgt.

Spørgeren ønsker oplyst, om disse oplysninger er korrekte, og der ønskes gerne et skøn over, hvor mange våben der er endt i hver af de tre bunker siden 1978.

Uanset om videresalget nok så meget sker til folk, der har våbentilladelse, virker det psykologisk underminerende i forbindelse med våbenindsamlinger, at politiet bare kan videresælge de våben, som folk går hen og afleverer i tillid til, at så er der i hvert fald ingen, som kommer til skade. Det virker heller ikke særlig tillidvækkende, at den samme myndighed, som har til opgave at bekæmpe volden, selv kan sælge våben.

Svar (24/1 86):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

[Justitsministeren]

Ved den i 1970 gennemførte frit lejde-aktion blev der indleveret ca. 12.000 våben. Langt størstedelen (ca. 75 pct.) blev destrueret umiddelbart efter indsamlingen. Et mindre antal våben blev overdraget til museumsbrug, til forsvaret og til brug for De Danske Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforeninger samt til politiet.

Justitsministeriet har ved gennemførelsen af det frie lejde i januar 1986 tilkendegivet, at de våben, som kommer ind ved aktionen, som altovervejende hovedregel vil blive destrueret.

Med hensyn til inddragelse af andre våben end dem, der frivilligt afleveres under frit lejde-aktionen, kan jeg oplyse, at politiet som et led i sit almindelige arbejde årligt medvirker ved konfiskation af et betydeligt antal våben. Rigspolitichefen har oplyst, at der også for så vidt angår konfiskerede våben for hovedpartens vedkommende sker destruktion. Et antal funktionsdygtige våben bortsælges dog ved auktionssalg til godkendte våbenhandlere. Indtægterne ved dette salg — der har fundet sted siden 1976 — andrager for tiden årligt 400.000–500.000 kr. Der er ikke ved rigspolitichefembedet i den nævnte periode registreret tilfælde, hvor sådanne solgte våben på ny er blevet anvendt til gennemførelse af en overtrædelse af straffeloven. En væsentlig del af de bortsolgte våben vidresælges til udlandet.

Rigspolitichefen har supplerende bemærket, at han ud fra et politimæssigt synspunkt finder det ubetænkeligt at fortsætte den beskrevne procedure for så vidt angår destruktion og salg af konfiskerede våben, som årligt indbringer staten et ikke helt ubetydeligt beløb. Jeg er enig med rigspolitichefen heri.

Spm. nr. S 559

Til *ministeren for offentlige arbejder* (17/1 86) af:

Lilli Gyldenkilde (SF):

»Foranlediget af diskussionen om en kortbølgesender placeret ved Gylling Næs ønskes det oplyst, om der har været foretaget undersøgelse af en løsning på nordisk plan, og i givet fald hvad der er kommet ud af det.«

Begrundelse

Diskussionen om en kortbølgestations beliggenhed har bølget frem og tilbage gennem nogen tid. Ind i denne diskussion bør måske tages en løsning på nordisk plan.

Som bekendt har Sverige kortbølgesender med overkapacitet. Derfor bør det undersøges, om der kan laves et samarbejde herom.

Svar (24/1 86):

Ministeren for offentlige arbejder (Arne Melchior):

I radiokommissionens betænkning nr. 592 af oktober 1970 og i indstilling af 23. juni 1975 fra kulturministerens udvalg om radio- og fjernsynsprogrammer for søfarende (betænkning nr. 760, december 1975) er stillet forslag om etablering af 2 nye 500 kW-sendere, der skal benyttes til dagligt at udsende 2 udsendelser af 1 times varighed i 8 retninger på dansk af nyheds- og almindeligt orienterende karakter tilrettelagt for danske søfolk og andre i udlandet arbejdende danskere.

Muligheden for at få sendetid på de eksisterende norske eller svenske kortbølgesendere er blevet undersøgt, men resultatet er negativt, idet ingen af nabolandenes sendestationer står ubenyttet hen eller har kapacitet til ud over egne udsendelser at udsende 16 timers danske kortbølgeudsendelser pr. døgn.

Herudover vil det principielt være betænkeligt at lade udsendelserne være helt afhængige af forholdene i et andet land, idet kortbølgetjenesten ud over formidling af almindelige nyhedsudsendelser også udfører en vigtig funktion med hensyn til formidling af informationer, råd og vejledning til danske i kriseramte områder. En placering af stationen uden for Danmarks grænser vil derfor af sikkerheds- og beredskabsmæssige årsager være uhensigtsmæssig.

Spm. nr. S 577

Til *udenrigsministeren* (21/1 86) af:

Steenholdt (Grønl.):

»Hvordan er forholdet mellem rigsmyndighedernes og det grønlandske hjemmestyrers kompetence i udenrigspolitiske anliggender?«

Begrundelse

[Steenholdt]

Såvel tidligere som den senere tids begivenheder i Grønland har gjort det ønskeligt, at foranstående spørgsmål besvares så klart, at offentligheden får en korrekt orientering herom.

Svar (27/1 86):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Det danske rige udgør i forfatningsmæssig henseende en enhed, og rigsmyndighederne varetager i henhold til hjemmestyreløvens rigets forhold til udlandet.

Spm. nr. S 578

Til *udenrigsministeren* (21/1 86) af:

Steenholdt (Grønl.):

»I hvilket omfang kan landsstyremyndighederne føre forhandlinger med myndigheder fra andre lande?«

Begrundelse

Såvel tidligere som den senere tids begivenheder i Grønland har gjort det ønskeligt, at foranstående spørgsmål besvares så klart, at offentligheden får en korrekt orientering herom.

Svar (27/1 86):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

I overensstemmelse med det på spørgsmål nr. S 577 afgivne svar føres rigets forhandlinger med myndigheder fra andre lande i princippet af rigsmyndighederne. Rigsmyndighederne kan imidlertid ifølge hjemmestyreløvens § 16, stk. 2, efter forhandling med hjemmestyret give dette adgang til at gøre de særlige grønlandske interesser gældende ved deltagelse i internationale forhandlinger af betydning for det grønlandske erhvervsliv. Der sigtes her til f.eks. forhandlinger om fiskeri og miljø i videste forstand og arbejdsforhold eller lignende. Rigsmyndighederne kan endvidere ifølge hjemmestyreløvens § 16, stk. 3, bemyndige hjemmestyrets repræsentanter til direkte under medvirken af udenrigstjenesten at føre forhandlinger med udlandet, hvor det drejer sig om specielle grønlandske sager, og hvis det ikke skønnes uforeneligt med rigets interesser.

Spm. nr. S 579

Til *udenrigsministeren* (21/1 86) af:

Steenholdt (Grønl.):

»På hvilken måde formidler udenrigsministeren kontakt til tredjelande vedrørende emner af betydning for Grønland?«

Begrundelse

Såvel tidligere som den senere tids begivenheder i Grønland har gjort det ønskeligt, at foranstående spørgsmål besvares så klart, at offentligheden får en korrekt orientering herom.

Svar (27/1 86):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Udenrigsministeriet og Danmarks repræsentationer i udlandet tager i de løbende kontakter med andre lande vidtgående hensyn til Grønlands særlige interesser. Hertil kommer, at der på såvel ministerplan igennem rigsmøderne som på embedsmandsplan føres løbende drøftelser med hjemmestyret om spørgsmål, der kommer op i internationale fora af betydning for de områder, der er henlagt til hjemmestyret. Hovedsigtet er at sikre en gensidig udveksling af oplysninger for at opnå den bedst mulige varetagelse af rigets, herunder Grønlands, interesser i relation til udlandet.

I forbindelse med de rejser, som hjemmestyrets repræsentanter gennemfører til udlandet, bistår udenrigsministeriet med opnåelse af kontakter, og en repræsentant for udenrigstjenesten – typisk den stedlige ambassadør – deltager i hjemmestyrets møder med de udenlandske repræsentanter.

Meddelelser fra formanden:

Den fg. formand (Ahlmann-Ohlson):

Landbrugs- og fiskeriudvalget har afgivet betænkning over:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejderboliger på landet. (Lovforslag nr. L 36).

Eksemplarer vil blive omdelt.

[Den fg. formand]

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 30. januar 1986, kl. 13.00. den i salen opslæede dagsorden.

Mødet hævet kl. 16.45

Angående dagsordenen skal jeg henvise til _____